

Вимушені переселенці: стан, проблеми, перспективи

(1 – 7 червня 2026 р.)

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ.....	3
Центральні органи влади	3
Місьцеве самоврядування	14
ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ	34
Центральні.....	34
Регіональні.....	53
МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	57

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Центр досліджень соціальних комунікацій

Національна юридична бібліотека

**Вимушені переселенці:
стан, проблеми, перспективи
(01-07.06.2026 р.)**

Інформаційно-реферативний бюлетень

(Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

Ідентифікатор медіа R30-01101)

Заснований у 2022 р. Видається щотижнево

Укладальник ***А. Березельський***

Відповідальна за випуск ***Н. Іванова***

Адреса редакції:

НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна

© Національна бібліотека України імені
В. І. Вернадського, 2026

ОФІЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

Центральні органи влади

05.06.2026

Міністерства розвитку громад та територій України

<https://mindev.gov.ua/news/minrozvytku-zavershuie-rozrobku-proiektu-zakonu-pro-sotsialne-zhytlo-nataliia-kozlovska>

Мінрозвитку завершує розробку проєкту закону про соціальне житло, – Наталія Козловська

Міністерство розвитку громад та територій України провело четверте підсумкове засідання Секторальної робочої групи «ЖКГ» тематичної підгрупи «Житло», присвячене побудові системи соціального житла в Україні.

Участь у засіданні взяли представники Європейської Комісії, Світового банку, Європейського інвестиційного банку, міжнародних фінансових організацій, народні депутати, представники громад та експертного середовища.

Під час засідання обговорили майбутню модель соціального житла в Україні, її законодавчу основу, фінансові механізми, інституційну архітектуру та можливості масштабування за підтримки міжнародних партнерів та приватного сектору.

Соціальне житло розглядається не лише як інструмент забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб або інших вразливих категорій населення. Йдеться про створення нової системної моделі житлової політики, яка сприятиме соціальній інтеграції, підтримці мобільності робочої сили та відновленню громад.

«Для нас це питання значно ширше, ніж просто будівництво житла. Ми говоримо про формування нової системної моделі доступу до житла, підтримки внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, забезпечення мобільності робочої сили та загалом нової архітектури житлової політики України», – зазначила заступниця Міністра розвитку громад та територій України Наталія Козловська.

Окрему увагу учасники приділили міжнародному досвіду створення систем соціального житла, механізмам змішаного фінансування, ролі держави та громад, а також залученню приватного сектору до реалізації житлових проєктів.

«Потреби України у житлі сьогодні надзвичайно великі. Водночас будівництво нового соціального житла саме по собі не може повністю вирішити це питання і не завжди є найбільш економічно ефективним рішенням. Система має пропонувати різні інструменти та відповідати різним потребам людей. Не менш важливо забезпечити сталість такої моделі, враховуючи не лише капітальні інвестиції, а й подальше утримання житла. Окрема роль у цьому належить муніципалітетам, які мають управляти цими

активами та потребують для цього відповідних фінансових інструментів», – зазначив операційний менеджер Світового банку Кевін Томлінсон.

Як зазначив заступник начальника підрозділу Європейської Комісії Лукаш Весели, у країнах Європейського Союзу розвиток соціального житла підтримується через фінансові інструменти, зокрема за участі Європейського інвестиційного банку. Одним із поширених підходів є надання грантів і позик для реалізації програм соціального житла.

«У Європейському Союзі ми надаємо значну фінансову підтримку розвитку соціального житла через Європейський інвестиційний банк. Йдеться як про грантове фінансування, так і про позики для підтримки таких проєктів. Водночас важливими складовими є енергоефективність житла, розвиток спроможності муніципалітетів та створення необхідних інституційних механізмів, які забезпечать сталість системи соціального житла в довгостроковій перспективі. Сьогоднішня зустріч є ще одним кроком у підготовці законодавчої бази та реалізації пілотних проєктів, які найближчим часом мають бути визначені», – зазначив Лукаш Весели.

У фокусі дискусії були також питання недопущення створення ізольованих соціальних кварталів та забезпечення інтеграції майбутніх мешканців у життя громад.

За результатами обговорення учасники засідання відзначили, що підготовка законодавчої бази для запуску системи соціального житла перебуває на завершальному етапі.

За словами Наталії Козловської до кінця червня Міністерство планує представити проєкт закону про соціальне житло, який стане основою для формування повноцінної системи соціального орендного житла в Україні.

Паралельно триває робота над підготовкою пілотних проєктів, формуванням фінансової та інституційної моделі, а також координацією з міжнародними партнерами щодо подальшого фінансування та масштабування цього напрямку.

Створення системи соціального житла є одним із зобов'язань України в межах Ukraine Facility та важливою складовою ширшої житлової реформи, яка реалізується у процесі відновлення та європейської інтеграції держави.

02.06.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/minsoc-misto-dobra-memorandum>

Мінсоцполітики та Місто Добра підписали Меморандум про співпрацю

Документ підписали Міністр соціальної політики, сім'ї та єдності Денис Улютін та засновниця Благодійного фонду «Місто Добра» Марта Левченко під час XVIII Всеукраїнського фестивалю «Буковинська мрія».

Меморандум передбачає співпрацю за кількома ключовими напрямками. Зокрема, йдеться про підтримку внутрішньо переміщених осіб, розвиток сімейних форм виховання, супровід родин у складних життєвих обставинах, допомогу матерям у кризових ситуаціях, а також захист жінок і дітей, які постраждали від домашнього насильства.

Окремий фокус співпраці – підтримка дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та дітей, які потребують паліативної допомоги.

«Разом ми будемо підтримувати дітей і родини, які проходять через дуже складні життєві обставини, ділитися досвідом і шукати рішення, завдяки яким у дітей буде більше шансів рости в любові, турботі та людяному середовищі, а не в ізоляції й самотності», – зазначив Денис Улютін.

Фестиваль «Буковинська мрія» вже 18 років поспіль об'єднує дітей, які пережили війну, втрату дому, важкі хвороби, сирітство та інші складні життєві обставини. Цього року участь у фестивалі взяли діти з різних регіонів України. Серед них – діти внутрішньо переміщених осіб, діти з інвалідністю, діти, які потребують паліативної допомоги, а також діти із сімей, що опинилися у кризових обставинах.

Довідково

Благодійний фонд «Місто Добра» – найбільший в Україні міжнародний кризовий центр для жінок із дітьми, що функціонує в Чернівцях з 2016 року.

«Місто Добра» створене як безпечний простір для жінок, які опинилися у критичних життєвих обставинах: постраждали від домашнього насильства, залишилися без житла, перебувають за межею бідності або у стані соціальної ізоляції. Головна місія фонду – збереження біологічної сім'ї та запобігання потраплянню дітей до інтернатних закладів.

02.06.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/sotsialnyy-suprovid-ta-pidtrymka-vpo:-tetyana-kiriyenko-vidvidala-dnipropetrovshchynu>

Соціальний супровід та підтримка ВПО: Тетяна Кірієнко відвідала Дніпропетровщину

Заступниця Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Тетяна Кірієнко перебувала на Дніпропетровщині із робочим відрядженням. Головними напрямками роботи під час поїздки стали підтримка ВПО та координація відповідних механізмів допомоги в області.

Мінсоцполітики продовжує реалізацію програм для ВПО, спрямованих на підтримку житлових рішень для людей, які були змушені евакуюватися через війну. Йдеться про субсидію на оренду житла для внутрішньо переміщених осіб, прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, а також компенсацію частини податків і зборів власникам житла, які офіційно здають його в оренду ВПО.

Для Дніпропетровщини, де через евакуацію зберігається високий попит на доступне житло, такі механізми підтримки є важливими.

У межах державної політики підтримки ВПО Мінсоцполітики координує роботу, спрямовану на розвиток системи соціального супроводу та посилення спроможності місць тимчасового проживання. У межах цієї роботи Тетяна Кірієнко відвідала МТП на Дніпропетровщині, де наразі мешкають близько 100 осіб, евакуйованих із Харківської, Донецької та Дніпропетровської областей. Серед мешканців – люди старшого віку, маломобільні громадяни та родини з дітьми.

У закладі проводиться оцінка потреб мешканців та забезпечується необхідна соціальна, гуманітарна й медична підтримка. Для людей старшого віку та маломобільних громадян створено інклюзивні умови проживання, а фахівці надають необхідний супровід і допомагають у вирішенні нагальних соціальних питань.

«Наше завдання – щоб люди після евакуації не залишалися сам на сам зі своїми труднощами, а могли отримати необхідну підтримку та поступово адаптуватися до нових умов життя», – зазначила Тетяна Кірієнко.

Окремо Тетяна Кірієнко провела нараду з керівництвом Сурсько-Литовської сільської ради щодо перспектив реалізації проекту будівництва модульного житла для внутрішньо переміщених осіб.

У межах поїздки до Дніпропетровської області Тетяна Кірієнко також ознайомилася з роботою потяга-кухні «Food Train», створеного АТ «Укрзалізниця» у партнерстві з Фондом Говарда Баффета. Разом із представниками обласної влади вона оглянула роботу мобільної кухні та поспілкувалася з командою, яка забезпечує приготування гарячого харчування для людей у місцях тимчасового проживання.

Під час роботи на Дніпропетровщині команда потяга приготувала гарячі обіди для внутрішньо переміщених осіб, які проживають у місцях тимчасового проживання.

«Food Train» створили після масштабних зимових блекаутів на початку 2023 року. Усі вагони були модернізовані в Україні. Потяг складається із шести вагонів і може автономно працювати до семи діб.

У складі потяга передбачені вагони для зберігання води, приготування їжі та роботи морозильних камер. Також облаштовані місця для проживання команди залізничників і кухарів.

Щодня 20 працівників можуть готувати до 10 тисяч порцій гарячої їжі. У меню – супи, каші, м'ясні страви та салати. Раніше потяг уже працював у регіонах, які постраждали від надзвичайних ситуацій.

«Це унікальна конструкція, яка дозволяє допомагати українцям, які опинилися у складних життєвих обставинах. Насамперед тим, хто живе в пунктах евакуації та місцях тимчасового проживання», – зазначила Тетяна Кірієнко.

04.06.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/havronska-konferentsiya-uevroparlament-hromady>

**Ілона Гавронська на конференції високого рівня в Європарламенті:
«Сильні і спроможні громади є основою для повернення людей»**

Заступниця Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України з питань європейської інтеграції Ілона Гавронська взяла участь у конференції високого рівня «Тимчасовий захист, тривалий вплив: українські жінки в Європі», що відбулася 2 червня у Європейському парламенті.

До заходу долучилися, зокрема, представники Європейського парламенту та Європейської комісії, української влади, міжнародних організацій і громадянського суспільства. Учасники обговорили майбутнє тимчасового захисту для українців у країнах Європейського Союзу, а також подальшу координацію між Україною та державами-членами ЄС.

Під час панельної дискусії «Тимчасовий захист: політичні рішення, які визначатимуть життя понад 4 мільйонів людей» Ілона Гавронська наголосила, що масштабне вимушене переміщення українців, спричинене війною росії проти України, залишається одним з найбільших викликів для України.

Сьогодні в Україні налічується близько 4,6 мільйона ВПО, водночас понад 4,3 мільйона українців перебувають під тимчасовим захистом у країнах ЄС. Із них понад 73% – це жінки та діти.

«Війна росії проти України продовжує спричиняти одну з найбільших криз вимушеного переміщення населення в Європі. Наша позиція залишається чіткою: ми чекаємо на всіх наших громадян вдома. Але війна триває. Лише цієї ночі росія здійснила масовану атаку по українських містах, унаслідок якої загинули мирні жителі, серед них – діти. Саме тому, доки триває війна, важливо зберегти на рівні ЄС підтримку наших громадян, які законно користуються тимчасовим захистом і потребують його надалі», – наголосила Ілона Гавронська.

Заступниця Міністра підкреслила, що ключовою умовою для повернення залишається безпекова ситуація, однак не менш важливо, чи бачать люди реальні перспективи для життя та розвитку у конкретній громаді після повернення.

«Люди повертатимуться туди, де бачитимуть майбутнє для себе та своїх дітей. Саме тому фокус має зміщуватися від індивідуальної підтримки громадян до посилення спроможності українських громад – розвитку житла, відновлення інфраструктури, соціальних послуг, освіти та можливостей для працевлаштування. Сильні і спроможні громади є основою для повернення людей, стійкості регіонів і довгострокового розвитку України», – підкреслила Ілона Гавронська.

Крім того, заступниця Міністра повідомила, що Україна наразі працює над планом реагування на можливе завершення режиму тимчасового захисту та проводить відповідні відкриті громадські консультації.

Окрему увагу під час дискусії Ілона Гавронська приділила практичним інструментам підтримки українців за кордоном і сприянню добровільному поверненню. Зокрема, анонсувала, що під час Конференції з відновлення України (URC 2026), що відбудеться 25-26 червня у Гданську, Україна планує представити платформу «Додому», яка надасть доступ до перевіреної інформації про можливості в Україні, державні та партнерські сервіси, а також пропозиції територіальних громад для тих, хто розглядає повернення.

Також триває розвиток Мережі єдності для українців за кордоном: перший Центр єдності вже працює в Берліні, а наступний відкриється 15 червня у Стокгольмі.

04.06.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/kiriyenko-rishennya-dlya-vpo-hromady>

Тетяна Кірієнко: ефективні рішення для ВПО формуються у взаємодії з громадами

Мінсоцполітики посилює прямий діалог із громадами для формування ефективних рішень у сфері адаптації та інтеграції ВПО. У рамках цієї роботи 1 червня заступниця Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Тетяна Кірієнко взяла участь у всеукраїнській зустрічі-діалозі «Разом до рішень», яка відбулася у м. Черкаси. Захід був присвячений підтримці ВПО та посиленню спроможності громад.

Участь у таких заходах є важливою складовою системної роботи Міністерства. Адже відкритий формат обговорення сприяє координації дій між органами виконавчої влади, народними депутатами України та місцевим самоврядуванням у відповідь на актуальні виклики, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи.

Були розглянуті шляхи переходу від тимчасових рішень до формування сталої системи підтримки, орієнтованої на довгострокову адаптацію та відновлення життєвої стабільності людей. Серед них можливість розвитку житлового фонду у сільській місцевості для ВПО.

«Для Мінсоцполітики принципово важливо, щоб державна політика формувалася на основі реальних потреб людей. Саме тому прямий діалог із ВПО та громадами є необхідною умовою для напрацювання ефективних рішень і посилення підтримки», – зазначила Тетяна Кірієнко.

Також під час зустрічі окрему увагу приділили підтримці ВПО, які потребують додаткового догляду та супроводу. Йшлося, зокрема, про

функціонування мережі місць тимчасового проживання та створення інклюзивних умов для маломобільних груп населення.

06.06.2026

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

<https://www.msp.gov.ua/press-center/news/vorkshop-pidtrymky-vpo-krashchi-praktyky>

Мінсоцполітики та Рада Європи провели дводенний воркшоп «Місцеві програми підтримки ВПО: кращі практики»

4–5 червня у Києві Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України спільно з Проектом Ради Європи «Полегшення доступу до прав людини й основних послуг для внутрішньо переміщених осіб та осіб, що повертаються в Україну» провели дводенний воркшоп «Місцеві програми підтримки ВПО: кращі практики». Захід об'єднав представників органів місцевого самоврядування та Рад ВПО з різних регіонів України, зокрема тих що працюють в умовах релокації, для обговорення ефективних практик місцевих цільових програм підтримки ВПО.

Напередодні воркшопу Мінсоцполітики за експертної підтримки Ради Європи провело аналіз місцевих програм підтримки ВПО у громадах. Ця робота стала частиною системного підходу держави до вдосконалення політики підтримки ВПО та посилення спроможності громад у сфері соціальної підтримки. Воркшоп у Києві став продовженням цієї роботи та платформою для обговорення практичних рішень, які можуть бути масштабовані.

Участь у воркшопі взяли представники громад Чернігівської, Чернівецької, Волинської, Дніпропетровської, Луганської, Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Донецької, Сумської та Запорізької областей. Громади презентували власний досвід створення та реалізації місцевих програм підтримки ВПО, а також поділилися практиками, які вже допомагають людям адаптуватися та інтегруватися у громадах.

«Ми говоримо про формування довгострокової державної політики інтеграції ВПО у життя громад. Для нас важливо, щоб громади не залишалися сам на сам із викликами, а державні та місцеві програми працювали як єдина система – від рівня держави до рівня конкретної громади, підсилюючи одна одну на постійній основі», – зазначила директорка Департаменту політики підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України Світлана Горячко.

За результатами воркшопу Мінсоцполітики у співпраці з Радою Європи напрацює методичні рекомендації щодо ефективного створення та реалізації місцевих цільових програм підтримки ВПО.

03.06.2026

Національна соціальна сервісна служба України

<https://nssu.gov.ua/news/ponad-34-tysiachi-ukraintsiv-otrymaly-sotsialni-posluhy-zavdiaky-prohramam-malykh-hrantiv>

Понад 34 тисячі українців отримали соціальні послуги завдяки програмі малих грантів

Національна соціальна сервісна служба України посилює свою роль у розвитку професійних компетенцій фахівців соціальної сфери. Одним із ключових напрямів стане системне навчання надавачів соціальних послуг та представників уповноважених органів громад.

Про це повідомив в.о. Голови Нацсоцслужби Ігор Ільченко під час засідання Наглядової ради проєкту малих грантів для розвитку соціальних послуг сім'ям з дітьми, дітям та послуги раннього втручання, що реалізується за підтримки UNICEF.

Під час засідання були представлені результати першого етапу контролю за наданням соціальних послуг у межах спільного проєкту. Аналіз засвідчив як позитивні практики, так і типові порушення в організації соціальної роботи, що потребують системних рішень.

«Нацсоцслужба готова посилювати співпрацю з партнерами у напрямі підготовки фахівців соціальної сфери. Ми бачимо потребу в сучасних навчальних програмах для надавачів соціальних послуг та органів, відповідальних за їх організацію, а також в удосконаленні звітності та нормативних механізмів», – наголосив Ігор Ільченко.

На сьогодні понад 34 тисячі людей вже отримали соціальні послуги в громадах завдяки програмам малих грантів. Серед отримувачів – внутрішньо переміщені особи, діти та люди з інвалідністю.

«Програма малих грантів має стати для нас не просто механізмом фінансування окремих ініціатив, а лабораторією найефективніших рішень для всієї соціальної сфери. Наше головне завдання сьогодні – перетворити успішні моделі послуг на сталі елементи системи, які працюватимуть у громадах незалежно від грантової підтримки», – сказав Денис Улютін.

Окрему увагу приділили інноваційним рішенням для розвитку системи. Учасникам презентували спеціальний дашборд проєкту малих грантів, який дозволяє відстежувати ключові показники надання допомоги, охоплення отримувачів та результати роботи надавачів у громадах.

Спираючись на аналітичні звіти та презентовані дані, Наглядова рада узгодила подальші кроки для масштабування проєкту, щоб розширити доступ до якісних соціальних послуг для сімей з дітьми по всій Україні.

Ця подія стала можливою завдяки підтримці Уряду Великої Британії в рамках проєкту «Соціальний захист для інклюзії, стійкості, інновацій та трансформації (SPIRIT)», що реалізується у співпраці з Міністерством

соціальної політики, сім'ї та єдності України, Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю та UNICEF Україна, за адміністрування ICAP Єднання.

04.06.2026

Міністерство освіти і науки України

<https://mon.gov.ua/news/ponad-68-tysiach-ukraintsiv-bezoplatno-opanuvay-novi-profesii-ta-pidvyshchyly-kvalifikatsiiu-zavdiaky-vaucheram-na-navchannia?v=6a214b59c7244>

Понад 68 тисяч українців безоплатно опанували нові професії та підвищили кваліфікацію завдяки ваучерам на навчання

За три роки дії програми ваучерів на навчання від Державної служби зайнятості та Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України понад 68,4 тисячі українців скористалися можливістю здобути нову професію, спеціальність або підвищити кваліфікацію у закладах професійної, фахової передвищої та вищої освіти.

Ваучер покриває вартість навчання до 33 тисяч гривень і дає змогу опанувати актуальні на ринку праці професії та спеціальності. Завдяки цьому можна змінити професійний шлях, здобути нові компетентності та швидше адаптуватися до сучасних викликів на ринку праці.

Серед отримувачів ваучерів: 14,4 тисячі внутрішньо переміщених осіб; 3,5 тисячі людей з інвалідністю; майже 2 тисячі учасників бойових дій; понад 48 тисяч осіб віком 45+.

Найчастіше для перенавчання українці обирають психологію та медсестринство, на які припадає орієнтовно 17% і 16,8% усіх виданих ваучерів відповідно. Також популярними є навчання на кухаря (7%) і водія (6%).

Найбільше ваучерів на навчання видано у Дніпропетровській, Харківській, Львівській, Полтавській та Запорізькій областях.

Програма передбачає навчання за 155 професіями та спеціальностями, які нині мають попит на ринку праці. Ваучер дає змогу обрати професію, заклад освіти та форму навчання: денну, заочну або дистанційну.

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України спільно з Державною службою зайнятості реалізує масштабний проєкт, який дає змогу українцям безоплатно здобути новий фах чи спеціальність. Подати заявку на отримання ваучера можна на сайті Державної служби зайнятості.

01.06.2026

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/monitoring-misc-timchasovogo-prozhivannya-vnutrishno-peremishchenih-osib-u-misti-kiyevi

Моніторинг місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб у місті Києві

Представництво Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Київській області та місті Києві спільно з Регіональним координатором зі зв'язків з громадськістю здійснило моніторинговий візит до місця тимчасового проживання (далі – МТП) внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО), що функціонує на базі гуртожитку № 1 Європейського університету за адресою: вул. Миколи Ушакова, 8-А, м. Київ.

У трьох триповерхових корпусах МТП, де облаштовано 170 кімнат, на момент візиту проживають 370 ВПО з Луганської області.

За результатами огляду побутових умов та інфраструктури об'єкта встановлено:

Інженерні системи та безпека: гуртожиток забезпечений централізованим опаленням, водо- та електропостачанням. На випадок відключень електроенергії функціонують генератори, які забезпечують роботу насосів для підтримки системи опалення в зимовий період. У пішій доступності (близько 200 метрів) розташоване належним чином облаштоване укриття.

Умови проживання: загальний стан житлових кімнат задовільний, мешканців забезпечено базовим інвентарем та необхідними меблями. Частина житлових кімнат обладнана індивідуальними санвузлами. На поверхах функціонують кухні, які обладнані необхідною побутовою технікою для самостійного приготування їжі.

Безбар'єрність: на вході до будівлі встановлено пандус, всередині приміщення функціонує підйомна платформа для осіб з інвалідністю, що забезпечує безперешкодне пересування маломобільних груп населення. Водночас санітарні кімнати не обладнані засобами пристосування для осіб з інвалідністю.

Зафіксовано позитивну динаміку у виконанні попередніх рекомендацій: на території закладу облаштовано дитячий майданчик, створений у співпраці з партнерами. Крім того, у кімнатах частково замінено меблі, зокрема шафи.

На базі гуртожитку мешканцям забезпечено широкий доступ до соціальних, медичних, психологічних, адміністративних та юридичних послуг, а також створено умови для побуту й дозвілля, зокрема:

- функціонує комунальна установа «Луганський обласний центр комплексної реабілітації “Відродження”», де ВПО можуть отримати соціальні, медичні та психологічні послуги;

- діє Центр надання адміністративних послуг для мешканців Лисичанської територіальної громади;
- організовано медичний супровід фахівцями Лисичанської багатoproфільної лікарні, які здійснюють прийом безпосередньо на території гуртожитку;
- забезпечено проведення культурних заходів для мешканців гуртожитку спеціалістами відділу культури Лисичанської міської військової адміністрації;
- облаштовано спортивну кімнату для організації дозвілля та підтримання фізичного здоров'я громадян;
- надаються послуги перукаря та швачки безпосередньо в МТП для задоволення базових побутових потреб мешканців;
- надається безкоштовна психосоціальна підтримка у Центрі життєстійкості в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?»;
- проводиться щомісячний прийом представниками управління Пенсійного фонду України в м. Лисичанську;
- забезпечується щотижневе надання юридичних консультацій від представників БО «Право на захист».

Також соціальні працівники Територіального центру соціального обслуговування Святошинського району м. Києва надають мешканцям необхідні послуги та за потреби забезпечують їх соціальним транспортом.

Систематичну гуманітарну підтримку ВПО надають БО «БФ “Україна на долонях”», Power Ukraine, Товариство Червоного Хреста України та інші організації.

Під час анонімних інтерв'ю з мешканцями скарг чи нарікань щодо умов проживання не надходило.

05.06.2026

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

https://ombudsman.gov.ua/news_details/monitoring-umov-prozhivannya-vpo-v-mtp-na-bazi-oku-cherniveckij-oblasnij-centr-socialno-psihologichnoyi-dopomogi

Моніторинг умов проживання ВПО в МТП на базі ОКУ «Чернівецький обласний центр соціально-психологічної допомоги»

Команда Представництва Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області здійснила повторний моніторинговий візит до місця тимчасового проживання (далі – МТП) внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО), що функціонує на базі ОКУ «Чернівецький обласний центр соціально-психологічної допомоги». Метою візиту став контроль за додержанням прав ВПО на належні та безпечні умови проживання відповідно до норм чинного законодавства.

Під час моніторингу встановлено, що у двох корпусах МТП наразі безкоштовно проживає 171 ВПО, серед яких 50 чоловіків, 89 жінок та 32 дитини. 3-поміж мешканців також є вразливі категорії населення: 78 осіб похилого віку та 32 особи з інвалідністю. Адміністрацією укладено належні договори на проживання, а побут забезпечено безкоштовним гарячим харчуванням для соціально незахищених родин за підтримки волонтерів та громадських організацій. У закладі створено умови для навчання дітей і дозвілля, адже тут функціонує комп'ютерний клас та актова зала.

Водночас моніторингова група зафіксувала низку системних проблем та технічних недоліків, які потребують негайного реагування з боку балансоутримувача – Чернівецької обласної ради та Чернівецької ОВА. Зокрема, виявлено порушення приватності та захаращеність кімнат. Фіксуються випадки спільного розселення кількох різних родин в одному приміщенні, де зони відокремлені лише тонкими ширмами. Через нестачу меблів, а саме шаф та приліжкових тумб, кімнати є захаращеними особистими речами мешканців.

Також незадовільним є стан самих приміщень, які потребують проведення поточних ремонтних робіт через тріщини й пошкодження стін. Окрему увагу звернули на те, що на вікнах у більшості кімнат відсутні ручки, що унеможлиблює безпечне та зручне провітрювання. Крім того, виявлено серйозні порушення правил пожежної безпеки, які загрожують життю мешканців, а саме пошкоджені електророзетки з відкритим доступом до струмопровідних частин. Залишається невирішеним і питання доступності укриття, попри наявність пандусів та спеціально обладнаних нових санвузлів для маломобільних осіб на поверхах, наявне в МТП сховище досі не пристосоване для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

Слід зазначити, що під час особистого спілкування з мешканцями МТП скарг на умови проживання не надходило.

Місцеве самоврядування

02.06.2026

Харківська обласна військова адміністрація

<https://kharkivoda.gov.ua/news/135937>

У Богодухівському районі розширюють зону обов'язкової евакуації

Рішення ухвалили під час засідання Ради оборони області під головуванням начальника Харківської ОВА Олега Синегубова. До робочої зустрічі долучилися військові, рятувальники, представники силових структур та очільники РВА.

«Враховуючи безпекову ситуацію та системні обстріли з боку російських окупантів, розширюємо зону обов'язкової евакуації на Золочівському напрямку. Мова йде про 7157 осіб, з яких 1702 дитини та 311

маломобільних людей. Харківська ОВА спільно з волонтерськими організаціями та благодійними фондами готова забезпечити вимушено переміщених осіб усім необхідним – від тимчасового житла до медичної, гуманітарної, юридичної допомоги. Логістичні маршрути затверджені та відпрацьовані. Закликаємо громадян зберегти життя й виїхати з небезпечних територій», – зазначив Олег Синегубов.

Евакуація здійснюватиметься із 7 населених пунктів Богодухівського району: селища Золочів та сіл Писарівка, Гуріїв, Леміщине, Малижине, Мерло, Морозова Долина.

01.06.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/dity-vpo-z-okupovanykh-u-2014-rotsi-hromad-luhanshchyny-vyrushyly-na-ozdorovlennya>

Діти ВПО з окупованих у 2014 році громад Луганщини вирушили на оздоровлення

Діти з нерелокованих громад Луганської області, батьки яких подавали заяву на оздоровлення на першу зміну, поїхали відпочивати в оздоровчий заклад «Соколята Буковель».

Нагадаємо, що розпорядженням голови обласної державної адміністрації – начальника обласної військової адміністрації від 24 червня 2025 року № 170 затверджено «Обласну програму оздоровлення та відпочинку дітей на 2025-2027 роки» для організації оздоровлення та відпочинку дітей, батьки яких (особи, що їх замінюють) зареєстровані на території територіальних громад Луганського, Алчевського, Довжанського, Ровеньківського районів Луганської області.

Головним розпорядником бюджетних коштів і відповідальним виконавцем заходів з організації оздоровлення та відпочинку дітей є Департамент соціального захисту населення та підтримки внутрішньо переміщених осіб облдержадміністрації.

Особлива увага приділяється оздоровленню дітей за обласні кошти. У 2026 році за регіональною Програмою планується оздоровити 56 дітей.

02.06.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/dlya-vpo-vazhlyvi-ne-obitsyanky-zhytlo-medytsyna-ta-realna-dopomoha-mykola-khanatov>

«Для ВПО важливі не обіцянки, а житло, медицина та реальна допомога», – Микола Ханатов

Для внутрішньо переміщених осіб ставлення громади вимірюється не кількістю ухвалених програм, а конкретними результатами. Можливість придбати житло, отримати медичну допомогу, відновити документи чи оформити компенсацію за втрачене майно – саме ці питання сьогодні найбільше турбують людей, які були змушені залишити Попасну через війну.

У Попаснянській громаді для вирішення цих потреб сформовано систему допомоги, що охоплює житлові програми, медичне обслуговування, адміністративні послуги та адресну фінансову підтримку.

ЖИТЛО: ДО 180 ТИСЯЧ ГРИВЕНЬ НА «СОСЕЛЮ»

Однією з найбільших проблем для переселенців залишається забезпечення житлом. Для багатьох родин, які втратили власні оселі на Луганщині, купівля нового житла здається майже недосяжною через необхідність сплачувати значний початковий внесок за іпотекою.

Саме тому Попаснянська міська військова адміністрація запровадила окрему програму підтримки учасників державної програми «ЄОселя». Вона передбачає надання одноразової матеріальної допомоги для часткового відшкодування першого внеску за іпотечним кредитом.

Максимальний розмір допомоги становить 30 відсотків від суми першого внеску, але не більше 180 тисяч гривень. Скористатися програмою можуть внутрішньо переміщені особи, які були зареєстровані на території Попаснянської громади станом на 24 лютого 2022 року, придбали житло за програмою «ЄОселя» після 1 вересня 2025 року та не мають житлової нерухомості на підконтрольній Україні території.

Фактично громада взяла на себе частину фінансового навантаження, допомагаючи людям зробити перший крок до вирішення житлового питання.

«Ми розуміємо, що для багатьох родин перший внесок за іпотекою є найбільшою перешкодою. Ця програма покликана зменшити фінансове навантаження та допомогти нашим мешканцям придбати власне житло», – зазначає начальник Попаснянської міської військової адміністрації Микола Ханатов.

МЕДИЦИНА: ЛІКАРІ, «ДОСТУПНІ ЛІКИ» ТА ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА

Після релокації громади одним із головних викликів стало збереження доступу людей до медичних послуг. Особливо це стосується людей старшого віку, осіб із хронічними захворюваннями, ветеранів та сімей із дітьми.

Для вирішення цього питання Попаснянська міська багатoproфільна лікарня організувала роботу спеціалістів у різних регіонах України. Консультації та медичні огляди проводяться в Харкові, Хмельницькому, Самарі, Львові, Калуші, Голованівську та Кропивницькому.

Мешканці громади можуть отримати допомогу кардіолога, невропатолога, терапевта, гінеколога, хірурга, стоматологів та інших фахівців. Також доступні ендоскопічні дослідження та спеціалізовані стоматологічні послуги для дорослих, дітей і ветеранів.

Водночас Центр первинної медико-санітарної допомоги забезпечує проведення консультацій, електрокардіографічних досліджень, оформлення направлень до вузьких спеціалістів та електронних рецептів, зокрема за програмою «Доступні ліки».

Із початку 2026 року заклад також проводить вакцинацію дорослого населення.

Окремим напрямом стала психологічна підтримка. У гуманітарних штабах «Луганщина моя» в Харкові, Полтаві та Черкасах працюють пункти цілодобового кризового консультування.

«Коли я прийшла на прийом до лікаря в Харкові, мені здалося, що я знову вдома. Ті ж лікарі, те ж добре ставлення. Це дуже важливо, коли поряд є свої, рідні люди», – каже переселенка з Попаснянської громади Ольга.

ДОКУМЕНТИ ТА КОМПЕНСАЦІЇ

Війна залишила багатьох людей не лише без житла, а й без документів або можливості підтвердити свої майнові права. Саме тому важливою складовою підтримки стала робота Центру надання адміністративних послуг.

Фахівці допомагають переселенцям відновлювати документи, оформлювати заяви про пошкоджене чи знищене житло, реєструвати право власності на нерухоме майно, подавати інформаційні повідомлення через портал «Дія» та звернення до Міжнародного реєстру збитків.

Ця робота має стратегічне значення, адже саме належне документування втрат сьогодні формує підґрунтя для майбутнього отримання компенсацій.

АДРЕСНА ДОПОМОГА ДЛЯ ЛЮДЕЙ

Важливим показником ефективності будь-якої програми підтримки є те, наскільки безпосередньо вона впливає на добробут людей. У Попаснянській громаді значна частина ресурсів спрямовується саме на адресну допомогу.

У межах Комплексної програми соціальної підтримки військовослужбовців та членів їхніх сімей надається матеріальна допомога Захисникам України, які виконують або виконували бойові завдання, а також проходять лікування після поранень.

З початку 2026 року щорічну грошову допомогу вже отримали 33 матері загиблих або зниклих безвісти за особливих обставин військовослужбовців та 47 членів їхніх сімей.

Окремо діє програма підтримки внутрішньо переміщених осіб, у межах якої матеріальну допомогу можуть отримати люди, які потребують лікування,

особи з інвалідністю та учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

«Ми намагаємося охопити підтримкою кожного, хто цього потребує. Кошти спрямовуються адресно – безпосередньо людям, а не на абстрактні програми. Це наша принципова позиція», – наголошує начальник Попаснянської міської військової адміністрації Микола Ханатов.

ГРОМАДА, ЯКА ЗАЛИШАЄТЬСЯ ПОРУЧ

Досвід Попаснянської громади демонструє, що підтримка внутрішньо переміщених осіб не обмежується гуманітарною допомогою. Йдеться про комплексну систему захисту прав людини, яка поєднує житлові програми, медичні послуги, відновлення документів та адресну фінансову підтримку.

Для тисяч мешканців громади, які сьогодні живуть у різних регіонах України, підтримка вимірюється можливістю отримати житло, медичну допомогу, відновити документи чи скористатися соціальними виплатами. Саме тому для Попаснянської громади робота з ВПО залишається одним із головних напрямів діяльності – адже за кожною програмою стоять конкретні люди та їхні життєві потреби.

«Для нас важливо, щоб люди відчували підтримку громади незалежно від того, де вони сьогодні живуть. Саме тому ми розвиваємо програми, які допомагають вирішувати конкретні життєві питання наших мешканців», – підкреслює начальник Попаснянської міської військової адміністрації Микола Ханатов.

Попри втрату території, Попаснянська громада продовжує залишатися поруч із людьми, які є її частиною, незалежно від місця їхнього теперішнього проживання.

03.06.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/luhanshchyna-88-yak-oblast-pratsyuye-v-umovakh-relokatsiyi-ta-viyni>

Луганищина – 88: як область працює в умовах релокації та війни

3 червня Луганська область відзначає 88 років із дня свого заснування. Водночас уже понад 12 років частина регіону перебуває під російською окупацією, а після повномасштабного вторгнення у 2022 році область опинилася під окупацією майже повністю.

Нині обласна військова адміністрація працює в релокації – поза межами області, координуючи діяльність громад, гуманітарних центрів, освітніх закладів і програм підтримки переселенців у різних регіонах України.

Сьогодні Луганщина – це сотні тисяч людей, які продовжують жити, працювати, навчатися та підтримувати зв'язок із рідною областю навіть після вимушеного переміщення.

Саме тому одним із головних викликів для обласної влади стало збереження керованості регіону, підтримка громад і підготовка до майбутнього відновлення.

ПІДТРИМКА СИЛ ОБОРОНИ – ГОЛОВНИЙ ПРІОРИТЕТ

У 2026 році одним із ключових напрямів роботи Луганської ОВА залишається допомога українським військовим. За офіційними даними, загальний обсяг фінансування підрозділів Сил оборони перевищив 500 мільйонів гривень. Із них 211 мільйонів спрямовано на безпілотники та комплектуючі, ще 52 мільйони – на засоби радіоелектронної боротьби.

Для контролю за використанням бюджетних коштів в області діє додатковий механізм погодження оборонних закупівель. Рішення проходять через Раду оборони області та спеціальну робочу групу «Прозорість і підзвітність» за участі правоохоронних органів.

Практичні результати цієї роботи видно у матеріально-технічному забезпеченні військових підрозділів. За травень 2026 року підрозділи отримали два броньовані автомобілі та квадроцикл для поліцейських підрозділів. Третьому прикордонному загону передали антидронові рушниці, засоби радіоелектронної розвідки та боротьби, а також квадрокоптери. 12-та бригада «Азов» поповнилася безпілотниками DJI Matrice 4T та Mavic 3 Pro разом із засобами зв'язку. 24-й окремий штурмовий батальйон «Айдар» отримав пікапи та дрони.

Окрему увагу область приділяє підтримці мобільних підрозділів і технологічних напрямів оборони. Для Луганщини, яка залишається однією з ключових цілей російської агресії, це питання не лише безпеки, а й збереження регіону як частини українського простору.

Очільник Луганської ОВА Олексій Харченко наголошує, що громади області працюють за принципом системності та партнерства, поєднуючи підтримку оборони із соціальними й гуманітарними програмами.

ЛУГАНЩИНА В РЕЛОКАЦІЇ: РОБОТА ДЛЯ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ

На обліку в області перебувають понад 200 тисяч внутрішньо переміщених осіб. Для підтримки луганчан у різних регіонах України створено 35 гуманітарних хабів, де можна отримати юридичну, соціальну, психологічну та гуманітарну допомогу.

Фактично Луганщина стала однією з перших областей, яка почала вибудовувати систему роботи з людьми без прив'язки до конкретної території.

Частина адміністративних, соціальних та гуманітарних послуг сьогодні надається через мережу релокованих громад, цифрові сервіси та міжрегіональну співпрацю.

Громади Луганщини реалізують власні проєкти підтримки в різних регіонах України. Вони організовують роботу гуманітарних штабів у Києві, Харкові, Дніпрі, Одесі, Ужгороді, Вінниці та інших містах, відкривають ветеранські простори й Центри життєстійкості. Окрему увагу приділяють підтримці переселенців, дітей, ветеранів і родин військовослужбовців, а також реалізації гуманітарних і соціальних ініціатив.

Водночас одним із головних викликів залишається житлове питання для ВПО. Попит на тимчасове проживання давно змінився потребою у постійному житлі. Обласна влада бере участь у державних програмах підтримки переселенців, а також працює над розширенням механізмів допомоги людям, чиє житло залишилося на тимчасово окупованій території.

Одним із прикладів такої роботи стала програма пільгового кредитування «Житло для ВПО». За офіційними даними, у 2025 році 176 родин із Луганщини вже отримали власне житло в межах цієї програми.

04.06.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/zhyteli-pryfrontovyykh-hromad-luhanshchyny-otrymaly-89-sertyfikativ-za-zruynovane>

Жителі прифронтових громад Луганщини отримали 89 сертифікатів за зруйноване житло

На 1 червня ними подано 215 заяв на отримання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна житлового призначення на прифронтових територіях, в т. ч. 24 – з Рубіжанської громади, яка тимчасово окупована.

Комісіями розглянуто 77 заяв та сформовано 89 сертифікатів (з урахуванням співвласників) на суму 119,3 млн грн.

На сьогодні ця процедура застосовується для фіксації факту знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, які розташовані на територіях:

- можливих бойових дій, для яких не визначена дата припинення можливості бойових дій;
- активних бойових дій, територіях активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси, для яких не визначена дата завершення бойових дій.

Подати заяву можна засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Портал Дія), зокрема з використанням мобільного додатка Дія, за умови, що:

- право власності на знищений об'єкт нерухомого майна зареєстровано в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно;
- знищене житло знаходиться на території активних бойових дій, для яких не визначена дата завершення бойових дій.

04.06.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/u-dnipri-obhovoryly-vdoskonalennya-veteranskoyi-polityky-v-umovakh-relokatsiyi>

У Дніпрі обговорили вдосконалення ветеранської політики в умовах релокації

Протягом 2–3 червня у Дніпрі відбувся Міжрегіональний форум «Реалізація ветеранської політики прифронтових регіонів в умовах релокації». Захід об'єднав представників влади, ветеранської спільноти та профільних експертів задля напрацювання ефективних механізмів підтримки Захисників і Захисниць, а також підготовки необхідних змін до українського законодавства.

Співорганізаторами форуму виступили Луганська, Донецька та Дніпропетровська обласні державні адміністрації.

Ключові напрями роботи та практичний досвід

Учасники форуму мали змогу ознайомитися з успішними практиками інтеграції ветеранів. Зокрема, вони відвідали центри «ЯМаріуполь», оглянули соціальний гуртожиток та релокований заклад охорони здоров'я, що надає безкоштовні послуги ветеранам та їхнім родинам. Також делегати побували у Дніпровському державному університеті внутрішніх справ, де ознайомилися з роботою «Автошколи для осіб з інвалідністю», яка функціонує під егідою ветерана російсько-української війни.

«Ветеранська політика в умовах війни вимагає від нас максимальної гнучкості та нових підходів. Консолідація досвіду трьох прифронтових областей дозволить нам ініціювати необхідні зміни до законодавства та забезпечити бійців реальною допомогою», – зазначив перший заступник голови Луганської облдержадміністрації Олексій Смирнов.

У відкритті форуму також взяли участь заступник голови Донецької ОДА Олександр Шевченко, заступник голови Дніпропетровської ОДА Олена Буряк, директор Департаменту соціальної політики Мінветеранів Наталія Гуменюк та т.в.о. ректора ДДУВС Ігор Магдаліна.

Акцент на проблеми ветеранів-переселенців

Особливу увагу учасники приділили механізмам роботи фахівців із супроводу ветеранів та вшануванню пам'яті полеглих Героїв у приймаючих громадах.

Луганська делегація, до складу якої увійшли начальник управління з питань ветеранської політики Луганської ОДА Олеся Грановська та ветеран, чинний військовослужбовець Михайло Карабут, наголосила на критичній проблемі: відсутності ефективного соціального захисту для ветеранів з нерелокованих громад. Часто приймаючі громади при формуванні програм допомоги не враховують потреби ветеранів-переселенців, а дієвих механізмів впливу на місцеву владу для вирішення цього питання наразі бракує.

Це призводить до того, що Захисники з територій, окупованих з 2014 року, фактично опиняються поза системою соціального забезпечення, оскільки статус ВПО не завжди гарантує доступ до місцевих програм допомоги через штучні обмеження, що встановлюються органами місцевого самоврядування.

Результати форуму

За підсумками дводенної роботи учасники сформували пакет пропозицій, який вже спрямовано до Міністерства у справах ветеранів України для врахування під час розробки загальнодержавних рішень. Водночас регіональні представники влади отримали готові кейси та інструменти, які можуть бути застосовані у повсякденній діяльності для підтримки ветеранів на місцях вже сьогодні.

05.06.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/pyat-humanitarnykh-khabiv-12-tysyach-vpo-ta-77-milyoniv-hryven-na-zhytlovi>

П'ять гуманітарних хабів, 12 тисяч ВПО та 77 мільйонів гривень на житлові сертифікати: як Лисичанська громада підтримує своїх мешканців

Для внутрішньо переміщених осіб головний біль сьогодні – не лише втрата дому, а й щоденна необхідність вирішувати безліч проблем: де отримати медичну допомогу, як відновити документи, як подати заяву на компенсацію за зруйновану квартиру чи хату.

Лисичанська міська військова адміністрація разом із партнерськими організаціями вибудувала систему підтримки, яка охоплює гуманітарну, медичну, юридичну та фінансову допомогу.

ГУМАНІТАРНІ ХАБИ: ПІДТРИМКА У П'ЯТИ МІСТАХ

Щоб бути ближчими до своїх мешканців, Лисичанська МВА розгорнула мережу гуманітарних хабів у Дніпрі, Києві, Полтаві, Обухові та Звягелі. На базі цих центрів люди можуть отримати не лише продукти та речі першої потреби, а й медичну, юридичну, психологічну допомогу, а також адміністративні послуги.

Станом на 1 червня 2026 року в хабах офіційно зареєстровано 12 020 внутрішньо переміщених осіб.

За підтримки міжнародних організацій та благодійних фондів, зокрема «Право на захист», місії «Проліска», фонду «Україна на долонях», протягом перших п'яти місяців року видано 1106 одиниць продовольчої та 1420 одиниць непродовольчої допомоги.

Крім того, у березні 2026 року на базі хабу в Полтаві організовано прийом документів від ВПО віком 18+, які проживають у Полтавській громаді.

За результатами опрацювання 102 заяв оформлено грошову допомогу в розмірі 2000 гривень від БО «БФ «Глобал Емпавермент Мішн ЮА».

«Коли я прийшла до хабу в Полтаві, мені не лише видали продукти, а й допомогли розібратися з документами та записали до лікаря. Це величезна підтримка, коли ти зовсім сам у чужому місті», – ділиться переселенка з Лисичанська Тетяна.

Правничу допомогу, зокрема з питань відновлення втрачених документів, надають фахівці БФ «Право на захист» у хабах Дніпра, Києва та Полтави. Важливим інструментом є також CALL-центр ЦНАПу, де громадяни можуть отримати покрокову «дорожню карту» для вирішення юридичних і побутових питань. З початку 2026 року до CALL-центру надійшло 13 107 звернень, кожне з яких було опрацьоване фахівцями.

«Без допомоги CALL-центру я б не знав, з чого почати відновлення свідоцтва про народження дитини. Мені все пояснили по телефону, надіслали список документів, і я зміг усе зробити з першого разу», – розповідає переселенець із Лисичанська Андрій.

МЕДИЧНА ДОПОМОГА: ВІД СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ ДО РЕАБІЛІТАЦІЇ

Релоковані медичні заклади Лисичанської громади повністю адаптували свою роботу. КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги №1» та КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги №2» забезпечують укладання декларацій, діагностику, лікування поширених захворювань, профілактичні огляди та вакцинацію. З початку року проти дифтерії, правця, COVID-19, папіломавірусної інфекції та гепатиту В щеплено 107 осіб.

Медична допомога надається в амбулаторіях Вишневого Київської області, Вінниці, Рівного, дистанційно, а також силами мобільних бригад у шелтері-хабі Києва та гуманітарних хабах Кропивницького, Чернівців і Хмельницького. Загалом з початку року проведено 22 345 амбулаторних прийомів, оформлено 5282 електронних направлення та виписано 1495 е-рецептів за програмою «Доступні ліки».

Поліклініка КНП «Лисичанська багатопрофільна лікарня» в Дніпрі проводить ультразвукові, лабораторні та ендоскопічні обстеження. Медичну допомогу тут отримали 4576 внутрішньо переміщених осіб.

Особливе місце займає реабілітація. На базі Центру медичної реабілітації амбулаторну допомогу надано 98 пацієнтам, стаціонарну – 136 пацієнтам. У кабінеті ментального здоров'я Лисичанської багатопрофільної лікарні професійну психологічну допомогу отримали 830 осіб, а первинну психологічну підтримку – ще 79.

Активно впроваджується національна програма раннього виявлення захворювань «Скринінг здоров'я 40+». У багатопрофільній лікарні її вже пройшли 27 осіб, а ЦПМСД №1 успішно реалізує програму.

«Після пережитого багатьом людям потрібні не лише ліки, а й можливість поговорити зі спеціалістом. Іноді така підтримка допомагає

зробити перший крок до відновлення», – ділиться своїм досвідом переселенка з Лисичанська Ірина.

КОМПЕНСАЦІЯ ВНЕСКУ ТА СЕРТИФІКАТИ НА ЗНИЩЕНЕ ЖИТЛО

Для тих, хто вирішив придбати власне житло, діє Цільова програма часткової компенсації першого внеску за іпотекою в межах державної програми «ЄОселя». Громада відшкодовує 30% першого внеску, але не більше 180 тисяч гривень. На 2026 рік на ці виплати передбачено 2,7 мільйона гривень. Станом на 1 червня допомогу призначено 10 особам, із яких 7 уже отримали кошти на загальну суму 1 111 800 гривень.

Ще один важливий напрям – компенсація за знищене житло в межах державної програми «Відновлення». Йдеться про населені пункти Лисичанської громади, включені до переліку територій активних бойових дій, зокрема Білогорівку та Золотарівку. Станом на 1 червня 2026 року до Державного реєстру пошкодженого та знищеного майна надійшло 86 заяв. Комісія опрацювала 78 із них, ухваливши позитивні рішення по 55 об'єктах. Сформовано 62 житлові сертифікати на загальну суму майже 77 мільйонів гривень.

«Для мене житловий сертифікат – шанс повернутися до нормального життя. Втратити дім, у якому прожив 40 років, – страшний удар, але коли громада й держава допомагають, з'являється надія», – каже переселенка з Білогорівки Людмила.

Лисичанська громада демонструє, що навіть після вимушеної релокації можна зберегти ефективну систему підтримки своїх мешканців.

«Ми маємо забезпечити доступ до допомоги кожному, хто її потребує, незалежно від відстані. Наше завдання – щоб люди відчували: Лисичанськ пам'ятає про них і робить усе можливе, аби допомогти подолати наслідки війни», – наголошує в.о. начальника Лисичанської міської військової адміністрації Олена Литвинюк.

Саме поєднання гуманітарної, медичної, юридичної та житлової підтримки дозволяє мешканцям Лисичанської громади отримувати необхідну допомогу незалежно від того, де вони сьогодні живуть.

05.06.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/luhanska-oda-pidtrymala-300-pereselentsiv-u-kropyvnytskomu-lyudyam-nadaly-neobkhdni>

Луганська ОДА підтримала 300 переселенців у Кропивницькому: людям надали необхідні речі та фахові консультації

У Кропивницькому відбулася зустріч із внутрішньо переміщеними особами, під час якої люди отримали гуманітарну підтримку та фахові консультації.

Захід відбувся за особистої участі директорки Департаменту соціального захисту населення та підтримки внутрішньо переміщених осіб Луганської обласної державної адміністрації Оксани Волошиної.

Вона безпосередньо спілкувалася з людьми та допомагала у вирішенні їхніх нагальних питань.

Допомогу надали за сприяння благодійної організації БФ «Україна на долонях».

Цього разу необхідні речі одержали триста переселенців. Завдяки попередній реєстрації підтримку вдалося спрямувати найбільш вразливим категоріям: людям віком від шістдесяти років та дітям.

Дорослі отримали продуктові набори, а також базові пральні й мийні засоби. Для малечі підготували дитяче харчування, а більш старшим хлопцям та дівчатам – рюкзаки, іграшки, маркери, засоби гігієни, м'які грілки та продукти.

Особливу увагу приділили переселенцям із проблемами здоров'я. Для полегшення їхнього побуту та пересування були видані ходунки, милиці, ролатори, а також урологічні прокладки.

Окрім передачі гуманітарних наборів, зустріч стала майданчиком для обговорення важливих соціальних проблем.

Присутні порушували питання щодо виділення матеріальної допомоги на лікування в низці громад, можливостей підтримки військовослужбовців та програм реабілітації для дітей з інвалідністю. Усі охочі мали змогу поставити свої запитання посадовиці та отримати детальні роз'яснення безпосередньо на місці.

05.06.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/za-traven-luhanchany-podaly-mayzhe-450-povidomlen-pro-zruynovane-rosiyanamy-zhytlo>

За травень луганчани подали майже 450 повідомлень про зруйноване росіянами житло

А саме – 447. Загалом жителями області подано 57 078 інформаційних повідомлень про пошкоджене/знищене нерухоме майно.

Військовими адміністраціями територіальних громад опрацьовано 51 428 повідомлень. Зокрема, за останній місяць – 283.

Із них 38 304 ІП прив'язані до об'єктів Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації.

Водночас 13 124 ІП не підлягають обробці.

Усього до РПЗМ внесено 40 850 об'єктів нерухомого майна. У тому числі 13 160 будівель, 27 592 приміщення та 98 споруд.

40 % внесених до РПЗМ об'єктів нерухомості розташовані у Сіверськодонецькій громаді, 16 % – у Лисичанській, по 14 % – у Попаснянській та Рубіжанській, 7 % – у Гірській, 3 % – у Кременській, 1 % – у Щастинській. Ще 3 % – інші громади.

07.06.2026

Луганська обласна державна адміністрація

<https://lova.gov.ua/oda/press/news/oleksiy-babchenko-zhytlo-dopomoha-ta-zakhyst-prav-vpo-zalyshayutsya-nashymy>

Олексій Бабченко: Житло, допомога та захист прав ВПО залишаються нашими головними пріоритетами

Понад 13 тисяч жителів Гірської громади були змушені залишити рідні населені пункти та переїхати до безпечніших регіонів України. Але потреба у житлі, медичній допомозі, відновленні документів і соціальній підтримці залишається актуальною для більшості внутрішньо переміщених осіб.

Гірська міська військова адміністрація зосередила свою роботу на кількох ключових напрямках: забезпеченні житлових прав громадян, функціонуванні гуманітарних хабів, доступі до медичних та адміністративних послуг, а також адресній фінансовій підтримці мешканців громади.

ЖИТЛО: ВІД ШЕЛТЕРІВ ДО ВІДНОВЛЕННЯ ЖИТЛОВИХ ПРАВ

Втрата житла була одним із найболючіших наслідків війни для жителів Гірської громади. Саме тому одним із головних напрямів роботи стала реалізація Цільової програми підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2026–2027 роки.

За підтримки громадської організації «Аваліст» та благодійного фонду «Янголи Спасіння» вже облаштовано шелтер у селищі Солобківці Хмельницької області.

Тим часом триває підготовка до відкриття ще одного прихистку для внутрішньо переміщених осіб у Павлоградському районі Дніпропетровської області. За підтримки партнерів у будівлі колишньої школи проводяться капітальні ремонтні роботи, після завершення яких громада зможе запропонувати додаткові місця для проживання своїх мешканців.

Окремим напрямом залишається допомога людям, які втратили житло внаслідок російської агресії. Через тимчасову окупацію території громади повноцінна реалізація механізмів компенсації має об'єктивні обмеження.

Водночас фахівці допомагають громадянам оформлювати інформаційні повідомлення про пошкоджене та знищене майно, збирати необхідні документи та подавати заяви до Міжнародного реєстру збитків через портал або застосунок «Дія».

ДОКУМЕНТИ ТА ЗАХИСТ МАЙНОВИХ ПРАВ

Війна позбавила багатьох людей не лише житла, а й можливості швидко підтвердити свої майнові права чи відновити документи.

Працівники Центру надання адміністративних послуг Гірської міської військової адміністрації допомагають мешканцям громади оформлювати документи, подавати повідомлення про пошкоджене або знищене житло та звернення до Міжнародного реєстру збитків.

Лише протягом перших п'яти місяців 2026 року фахівцями оформлено 36 заяв до Міжнародного реєстру збитків за різними категоріями.

«Після евакуації я довго не могла зрозуміти, як правильно оформити документи щодо зруйнованого будинку. У гуманітарному штабі все пояснили та допомогли подати заяву. Для людей це дуже важливо», – розповідає переселенка з Гірської громади Валентина.

ГУМАНІТАРНІ ХАБИ: ПІДТРИМКА ДЛЯ МАЙЖЕ 12 ТИСЯЧ ВПО

Система гуманітарних штабів стала головним інструментом підтримки мешканців громади після евакуації. Станом на 1 червня 2026 року в гуманітарних штабах Гірської міської військової адміністрації зареєстровано 11 933 внутрішньо переміщені особи.

Найбільше переселенців громади сьогодні обслуговують гуманітарні хаби в Києві, де зареєстровано 4040 осіб, Богданівці – 3131 особа та Хмельницькому – 2216 осіб. Також допомогу мешканцям надають гуманітарні штаби у Полтаві та Корсуні-Шевченківському.

«Коли ти далеко від дому, дуже важливо знати, що є місце, де тебе вислухають і допоможуть. Для багатьох переселенців гуманітарний штаб став саме таким місцем», – говорить мешканка громади Наталія.

МЕДИЦИНА ТА СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА

На базі гуманітарних хабів мешканці громади можуть отримати консультації лікарів та необхідну медичну допомогу.

До роботи залучені фахівці медичних закладів Попасної, Рубіжного та Сіверськодонецька. Люди мають можливість безкоштовно отримати консультації терапевта, кардіолога, ендокринолога, офтальмолога, дитячого невролога, дитячого травматолога та інших спеціалістів. Також проводяться лабораторні дослідження, видаються медикаменти, вітамінні комплекси, глюкометри та інші необхідні засоби.

За п'ять місяців 2026 року надано 1190 медичних консультацій та здійснено 284 видачі медикаментів.

«Для людей старшого віку можливість отримати консультацію лікаря без додаткових витрат є надзвичайно важливою. Особливо коли йдеться про хронічні захворювання та постійне лікування», – зазначає переселенець із Гірського Микола.

ПОНАД 3,3 МІЛЬЙОНА ГРИВЕНЬ АДРЕСНОЇ ДОПОМОГИ

Важливою складовою підтримки є адресна фінансова допомога мешканцям громади. Протягом перших п'яти місяців 2026 року з бюджету Гірської міської територіальної громади на ці цілі спрямовано 3 млн 340 тис. гривень. Допомогу отримали 253 особи.

Фінансова підтримка надавалася за різними напрямками: на лікування та медичні обстеження спрямовано понад 312 тис. грн, при народженні дітей – 72

тис. грн, на підтримку студентів, які навчаються за контрактом, – майже 134 тис. грн.

Значна частина коштів була спрямована на допомогу військовослужбовцям, учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та родинам загиблих Захисників і Захисниць України.

Кошти були спрямовані на лікування та медичні обстеження, підтримку сімей при народженні дітей, оплату навчання студентів, допомогу військовослужбовцям, учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни, родинам загиблих Захисників і Захисниць України, військовополоненим та звільненим із полону військовим.

Зокрема, 860 тис. грн отримали військовослужбовці, які безпосередньо беруть участь у заходах із забезпечення оборони України, ще 663 тис. грн спрямовано військовослужбовцям, які проходять службу, а 320 тис. грн – громадянам, мобілізованим або прийнятим на контрактну службу у 2026 році.

«Житло, допомога та захист прав людей залишаються нашими головними пріоритетами. Ми продовжуємо працювати над тим, щоб кожен мешканець громади мав доступ до необхідної підтримки незалежно від місця проживання», – наголошує начальник Гірської міської військової адміністрації Олексій Бабченко.

Для тисяч мешканців Гірської громади така система підтримки стала можливістю не лише отримати необхідну допомогу, а й зберегти зв'язок із рідною громадою, попри війну та вимушене переселення.

05.06.2026

Чернівецька обласна військова адміністрація

<https://bukoda.gov.ua/news/predstavnyky-bukovyny-doluchylisia-do-masshtabnoho-forumu-rozbudova-system-zadlia-dosiahnennia-dovhostrokovykh-rishen-dlia-vpo-iakyi-tsymy-dniamy-prokhodyv-u-kyievi>

Представники Буковини долучилися до масштабного Форуму «Розбудова систем задля досягнення довгострокових рішень для ВПО», який цими днями проходив у Києві

Представники Буковини долучилися до масштабного Форуму «Розбудова систем задля досягнення довгострокових рішень для ВПО», який цими днями проходив у Києві.

Захід, організований Благодійним фондом «Право на захист» за підтримки Агентства ООН у справах біженців (УВКБ ООН), об'єднав представників влади, міжнародних організацій та експертів для створення дієвих моделей інтеграції внутрішньо переміщених осіб.

Чернівецьку область на Форумі представила делегація: представники Департаменту соціального захисту населення Чернівецької ОВА, керівник ОКУ «Чернівецький обласний центр соціально-психологічної допомоги», а

також представники соціальної сфери Боянської та Чернівецької територіальних громад.

У Чернівецькій області зареєстровано 71 583 внутрішньо переміщені особи, серед них: 18 689 – діти; 31 992 – особи працездатного віку; 11 634 – особи пенсійного віку; 3 433 – особи з інвалідністю.

Під час Форуму буковинська делегація активно працювала над вивченням та розробкою інтегрованих моделей, які поєднують п'ять ключових елементів: житлові рішення, механізми компенсацій, доступ до соціальних послуг, підтримку працевлаштування та соціальну згуртованість через інструменти співфінансування. Особливу увагу в межах панельних дискусій та воркшопів приділили регіональному програмуванню, бюджетуванню, а також специфіці захисту та забезпечення житлом ВПО старшого віку.

Отриманий досвід та напрацьована матриця довгострокових рішень допоможуть ефективніше впроваджувати програми інтеграції безпосередньо у громадах Чернівецької області. Пріоритет – забезпечити кожній людині, яка знайшла прихисток на Буковині, належну підтримку, соціальний захист та економічну спроможність.

03.06.2026

Маріупольська міська рада

<https://mariupolrada.gov.ua/news/chotiri-roki-razom-u-kievi-stolichnij-centr-jamariupol-nadae-pidtrimku-tisjacham-rodin-pereselenciv>

Чотири роки разом у Києві: столичний центр "ЯМаріуполь" надає підтримку тисячам родин переселенців

Чотири роки тому на правому березі Києва запрацював перший центр «ЯМаріуполь». Згодом з ініціативи міського голови, керівника маріупольської МВА Вадима Бойченка мережа підтримки маріупольців розширилася новим центром на лівому березі, побутовими сервісами, медичним хабом та соціальним житлом.

У Києві та області проживає один з найбільших осередків маріупольців. Вони змушені були покинути рідні домівку через війну та розпочинати життя наново. На цьому шляху допомогу надає центр «ЯМаріуполь».

За чотири роки команда правобережного центру столиці «ЯМаріуполь»:

- видала понад 237 тисяч гуманітарних наборів
- надала більше 35 тисяч різнопланових консультацій (юридичні, психологічні, медичні, адміністративні)
- побутовими сервісами маріупольці скористалися понад 3 400 разів
- ігрову кімнату діти відвідали понад 5 600 разів

Для багатьох маріупольців центр «ЯМаріуполь» – не лише простір, де можна отримати підтримку, а осередок, який дає їм відчуття дому. Тут вони разом зустрічаються, спілкуються, діляться важливим, а ще гуртуються на підтримку інших. Через центри «ЯМаріуполь» зберігається найцінніший скарб

нашого міста – маріупольська громада, яка попри всі виклики тримається разом.

«Коли ми вперше прийшли до центру після евакуації, було дуже важко морально. Тут нас зустріли як рідних. Допомогли з гуманітарною підтримкою, документами, підказали, куди звертатися далі. Але найголовніше – дали відчуття, що ми не залишилися сам на сам зі своїми проблемами. За ці роки центр став для нашої родини місцем, куди хочеться повертатися», – ділиться пан Дмитро.

У четверту річницю центра ми зібралися разом. Відзначили тих, хто щотижня долучається до роботи центру – наших волонтерів. Працюємо на підтримку далі, об'єднанні спільною надією про повернення до українського Маріуполя.

02.06.2026

Сумська міська рада

<https://dszn.smr.gov.ua/shhe-dvi-rodyny-vpo-otrymaly-tymchasove-zhytlo-u-modulnomu-mistechku-v-sumah/>

Ще дві родини ВПО отримали тимчасове житло у модульному містечку в Сумах

Сьогодні ще дві родини переселенців, в складі яких семеро людей, отримали тимчасове житло.

Одна з них перебувала на позачерговому обліку та отримала інклюзивну квартиру, оскільки має маломобільного члена сім'ї з інвалідністю I групи. Інша родина була на першочерговому обліку як внутрішньо переміщені особи, які перемістилися з прикордонних громад Сумської області.

Нагадаємо, що заселення до перших двох модульних будинків розпочалося у квітні цього року. Станом на сьогодні свої квартири у містечку вже отримала 31 родина переселенців. Серед мешканців найуразливіші категорії громадян – родини, в складі яких є особи з інвалідністю, діти з інвалідністю, люди, які потребують ендопротезування, лікування онкологічних захворювань, а також мешканці прикордонних територій Сумщини.

Поселення відбувається відповідно до визначених критеріїв та черговості – позачергової, першочергової та загальної. Рішення щодо надання житла ухвалює спеціальна комісія за наявності вільних квартир.

Робота із забезпечення тимчасовим житлом триває завдяки співпраці міжнародних партнерів, Сумської міської ради та Департаменту соціального захисту населення.

02.06.2026

Житомирська обласна державна адміністрація

<https://oda.zht.gov.ua/news/vitalij-bunechko-na-zhytomyrshhyni-obgovoryly-rozvytok-sotsialnyh-poslug-ta-pidtrymku-vrazlyvyh-kategorij-naselennya/>

Віталій Бунечко: На Житомищині обговорили розвиток соціальних послуг та підтримку вразливих категорій населення

У Малині відбулася робоча нарада за участю начальника Житомирської обласної військової адміністрації Віталія Бунечка, Міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України Дениса Улютіна, виконувача обов'язків голови Державної соціальної сервісної служби України Ігоря Ільченка, народних депутатів України та керівників територіальних громад області.

Це вже друга за останні десять днів зустріч представників органів місцевого самоврядування Житомищини з членами Уряду, яка дає можливість обговорити актуальні питання безпосередньо з представниками центральної влади. Нагадаємо, що нещодавно область із робочим візитом відвідав Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко.

На початку заходу відзначили соціальних працівників за їхню щоденну працю та внесок у підтримку громадян. Також виконувач обов'язків голови благодійного фонду BGV Геннадія Буткевича Олег Пастущак передав представникам соціальних служб області сертифікати на отримання скутерів. Це сприятиме підвищенню мобільності працівників та оперативності надання соціальних послуг мешканцям громад.

Під час наради учасники обговорили питання соціальної підтримки населення, розвитку мережі соціальних послуг та допомоги громадянам, які потребують особливої уваги держави.

«Побудова ефективної системи соціального захисту можлива лише за умови постійного діалогу між центральною владою та громадами. Вдячний міністру за відкритість до співпраці та розуміння викликів, з якими сьогодні стикається місцеве самоврядування», – зазначив Віталій Бунечко.

В умовах повномасштабної війни одним із ключових пріоритетів залишається підтримка внутрішньо переміщених осіб. Житомищина стала прихистком для понад 128 тисяч переселенців, із яких наразі в області проживає майже 73 тисячі осіб. Спільно з міжнародними партнерами в регіоні реалізуються проекти із забезпечення житлом людей, які були змушені залишити свої домівки через війну. Близько 400 переселенців уже отримали житло в Житомирі, Звягелі, Овручі та інших громадах. Наразі триває будівництво житлових об'єктів для ще понад 500 евакуйованих громадян у Житомирі, Брусилові та Андрушівці.

Поряд із житловими програмами значна увага приділяється працевлаштуванню. Від початку року за підтримки державних програм майже

500 внутрішньо переміщених осіб та людей з інвалідністю отримали роботу на підприємствах області.

Окрему увагу приділили питанням захисту дітей та підтримки сімей. В області функціонують 50 мобільних бригад соціально-психологічної допомоги, працюють денні центри та кризові кімнати. Лише з початку року понад дві тисячі осіб отримали психологічні та юридичні послуги.

Також у літній період планується охопити програмами оздоровлення та відпочинку близько 30 тисяч дітей.

«Ми прагнемо, щоб кожен житель області мав доступ до якісних соціальних послуг та необхідної підтримки. Саме тому розвиваємо мережу центрів життєстійкості. Наразі вони працюють у 29 громадах Житомирщини, а з початку року їхніми послугами скористалися понад 7 тисяч людей, зокрема ветерани та члени їхніх родин», – підкреслив начальник ОВА.

У регіоні також впроваджуються сучасні соціальні сервіси для сімей з дітьми. Послуга раннього втручання для дітей раннього віку вже доступна у 17 громадах області. У 33 громадах організовано супровід дітей під час інклюзивного навчання, а також розвиваються послуги денного догляду та підтриманого проживання для молоді з інвалідністю.

02.06.2026

Хмельницька обласна військова адміністрація

<https://www.adm-km.gov.ua/?p=183200>

Підтримка бізнесу: 186 компенсацій отримали роботодавці за працевлаштування вимушено-переміщених громадян

Державна служба зайнятості продовжує активно підтримувати бізнес, який створює робочі місця для внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Роботодавці, які офіційно працевлаштовують українців, що змушені були залишити свої домівки через війну, мають право на грошову компенсацію від держави.

Цьогоріч Хмельницька обласна служба зайнятості надала 186 таких компенсацій для 144 роботодавців.

Постанова КМУ №331 передбачає компенсацію витрат на оплату праці за кожного працевлаштованого вимушено переміщеного працівника в розмірі не більше 8 647 гривень впродовж 3 місяців, а за працевлаштування ВПО з інвалідністю – впродовж 6 місяців.

Постанова КМУ №696 передбачає компенсацію витрат на оплату праці за працевлаштування зареєстрованого безробітного з числа ВПО на робоче місце. Розмір компенсації становить не більше 17 294 гривень в місяць. Тривалість виплати 6-12 місяців протягом одного-двох років.

Щоб отримати компенсацію, роботодавцю необхідно укласти трудовий договір із ВПО, подати відповідний пакет документів онлайн або звернутися до найближчого центру зайнятості.

«Спільними зусиллями ми допомагаємо українцям знайти стабільність на новому місці, а бізнесу – знизити фінансове навантаження та залучити кваліфіковані кадри. Запрошуємо підприємців регіону активно користуватися інструментами підтримки від служби зайнятості», – зазначає директор Хмельницького обласного центру зайнятості Віталій Бандирський.

01.06.2026

Головне управління Пенсійного фонду України у Вінницькій області
<https://www.pfu.gov.ua/vn/417267-u-teleefiri-roz-yasnyly-poryadok-nadannya-dopomogy-na-prozhyvannya-dlya-simej-z-ditmy-iz-chysla-vpo/>

У телеефірі роз'яснили порядок надання допомоги на проживання для сімей з дітьми із числа ВПО

Олена Корчака – начальник Головного управління Пенсійного фонду України у Вінницькій області у коментарі для телеканалу ВІТА розповіла про зміни в порядку надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, які передбачені постановою Кабінету Міністрів України від 18 березня 2026 року №390. Зокрема йшлося про виплати для дітей із числа ВПО.

«Основна новація полягає в тому, що допомога на дітей віком до 18 років призначається без урахування доходів батьків. Тобто при визначенні права на виплату для таких дітей більше не застосовується критерій доходу сім'ї, хоча вимоги щодо майнового стану, залишаються чинними», – повідомила Олена Корчака.

Так, допомога на дітей-ВПО призначається з дотриманням наступних умов:

- втрата права на отримання допомоги або припинення виплати допомоги до 1 лютого;
- діти, віком від 6 до 18 років мають навчатися у навчальному закладі, що розташований за місцем фактичного місця проживання сім'ї;
- сім'я, до складу якої входить дитина має відповідати встановленим майновим критеріям. Йдеться про відсутність протягом трьох місяців перед зверненням значних витрат або придбань, зокрема транспортних засобів, земельних ділянок, житла чи цінних паперів на суму понад 100 тис. грн, а також відсутність значних депозитів, купівлі валюти та відповідність нормам забезпеченості житлом.

Також Олена Корчака наголосила на важливості строків звернення за призначенням допомоги. Зокрема, у разі подання заяви до 1 червня 2026 року виплата буде встановлена з 1 лютого 2026 року. Якщо ж звернення подано після цієї дати, допомога призначається з місяця подання заяви за умови виконання всіх визначених вимог.

ОГЛЯД ПУБЛІКАЦІЙ ЗМІ

Центральні

01.06.2026

Радіо Свобода

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-es-bezpechni-rehiony-obmezhenia-zakhystu-dlia-cholovikiv/33770271.html>

ЄС відмовився від ідеї «безпечних регіонів» України, але обговорює обмеження захисту для чоловіків – документ

Країни Європейського Союзу наразі відкинули ідею поділу України на «безпечні регіони» при можливому продовженні тимчасового захисту для українців і зосередилися на варіанті обмеження механізму для чоловіків призовного віку. Це випливає із внутрішнього документа Ради ЄС, який опинився в розпорядженні Радіо Свобода.

Документ, який підготувала Рада Євросоюзу для обговорення з міністрами на 4 червня щодо майбутнього Директиви про тимчасовий захист, зокрема, звужує пропозицію вибору для країн до двох опцій: продовжити тимчасовий захист у такому ж вигляді, як і раніше, або обмежити його для чоловіків.

Зокрема, в тексті зазначається, що під час обговорень у березні 2026 року більшість держав-членів підтримала подальше продовження тимчасового захисту, оскільки причини для його запровадження «залишаються чинними», а сам механізм забезпечує правову визначеність і допомагає уникнути різкого зростання кількості заяв на притулок.

Водночас деякі країни запропонували звужити сферу дії механізму. Серед ідей, які обговорювалися раніше, були виключення заявників із «безпечних» регіонів України або чоловіків призовного віку. Однак у фінальному переліку варіантів політики, запропонованих міністрам, опція з «безпечними регіонами» вже не згадується.

Натомість документ містить два можливих сценарії для подальших рішень ЄС.

Перший – продовження тимчасового захисту у нинішньому форматі без змін. У документі зазначається, що цей варіант дозволяє зберегти безперервність для українців та національних адміністрацій, а також уникнути навантаження на системи надання притулку.

Другий варіант – продовження тимчасового захисту з обмеженням персонального охоплення. Зокрема, йдеться про можливе виключення чоловіків призовного віку або людей, які залишили територію України незаконно.

У документі вказано, що кілька держав-членів висловлюють занепокоєння через «дедалі більшу частку новоприбулих чоловіків призовного віку». Деякі країни вважають, що зміни до механізму могли б допомогти підтримати оборонні можливості України та її майбутню відбудову.

Водночас автори документа попереджають, що будь-які обмеження можуть створити юридичні проблеми, пов'язані з принципом недискримінації, а також посилити тиск на національні системи притулку і спричинити різні підходи в країнах ЄС.

Згідно з документом Ради ЄС, станом на сьогодні 4,33 мільйона переміщених осіб з України користуються тимчасовим захистом у ЄС. З них 28,7% перебувають у Німеччині, 22,3% – у Польщі та 9% – у Чехії. Наприкінці березня 2026 року співвідношення бенефіціарів тимчасового захисту до населення країни було найвищим у Чехії (34,8 на 1000 осіб), далі – Польща (26,3), Словаччина (26,2) і Кіпр (25,3).

«ЄС продемонстрував безпрецедентну єдність і солідарність з Україною з моменту активації тимчасового захисту. Водночас низка держав-членів, які прийняли великі групи бенефіціарів, дедалі частіше повідомляють про труднощі, спричинені затягуванням конфлікту, значним фінансовим та суспільним навантаженням на національному рівні, а також зміною профілю новоприбулих», – йдеться в документі.

Очікується, що це питання обговорюватимуть міністри внутрішніх справ країн ЄС на засіданні Ради ЄС із юстиції та внутрішніх справ 4 червня, але за результатами остаточного рішення щодо майбутнього механізму цього разу не ухвалять, швидше за все це станеться уже наприкінці червня чи у липні.

01.06.2026

Радіо Свобода

<https://www.radiosvoboda.org/a/svoboda-live-choloviky-ukrayintsi-za-kordonom/33770293.html>

Чоловіків повернуть? Радіо Свобода отримало внутрішній документ ЄС: ексклюзив

У ЄС думають, чи виключати українських чоловіків призовного віку зі схеми тимчасового захисту. Радіо Свобода отримало внутрішній документ Ради ЄС: ексклюзив із Європи.

Про плани ЄС повідомило також видання Euractiv.

Дебати про те, чи залишати в Європі чоловіків, які виїхали з України, ведуться вже певний час. Водночас досі не було механізму, як саме втілити план повернення військовозобов'язаних.

Потрібен економічний контракт для українців та амністія для всіх, хто незаконно виїхав, заявив в етері Радіо Свобода народний депутат від «Слуги народу» Олександр Качура.

«Зараз просуваю ідею так званого економічного контракту, який громадяни України будуть підписувати навіть дистанційно, будуть повертатися, отримувати заробітну плату і, відповідно, не будуть певний період своєї роботи підлягати мобілізації. Ми кажемо зараз про дефіцитні

вакансії, про дефіцитні професії. Зараз треба просто озвучити те, що коли ви повернетесь, вас не будуть цькувати, вас не будуть обмежувати в правах, вас ніхто за грати не посадить, вас ніхто не буде називати ухилинцем. Треба ухвалити закон про амністію», – сказав Олександр Качура.

Свої ідеї, каже депутат, пропонував урядовцям на нарадах.

Без амністії ніхто не повернеться, погоджується народний депутат від «Європейської солідарності» Володимир Ар'єв.

«Навіть якщо в ЄС ухвалить рішення про те, щоб всіх депортувати в Україну, хоча я впевнений, що це просто нереалістично, то люди будуть шукати можливості виїзду в інші країни, від Туреччини до Південної Америки. Тобто ті, хто не хоче воювати, вони будуть шукати можливості за будь-яких обставин втекти від війни», – вважає Ар'єв.

02.06.2026

Радіо Свобода

<https://www.radiosvoboda.org/a/yes-prytulok-zakhyst-choloviky-bizhentsi-mobilizatsiya/33771120.html>

ЄС змінить правила для чоловіків призовного віку з України: ексклюзивні подробиці

У Євросоюзі готуються подовжити тимчасовий захист для українців до березня 2028 року. Хоча вже була домовленість більше цього не робити цього, а натомість – спонукати біженців переходити на інші типи дозволів на проживання. Загалом це означало б повернення до довоєнних правил, що робили можливим довгострокове проживання в ЄС насамперед для висококваліфікованих працівників, студентів.

Однак відсутність ознак, що війна близька до завершення, змусили ЄС «звернути» з визначеного раніше курсу. Тимчасовий захист готуються подовжити після березня 2027 року.

Але, найімовірніше, чоловіків із України мобілізаційного віку в ЄС більше не прийматимуть. Про готовність запровадити ці обмеження після багаторічних дискусій, що нічим не завершувалися, Радіо Свобода повідомила низка дипломатів держав-членів.

Інформацію зібрали для проєкту Радіо Свобода «Ти як?».

За даними Євростату, українських чоловіків-біженців у Євросоюзі – понад мільйон 150 тисяч – більш як 26 відсотків від загальної кількості тих, хто втік від війни. Ця цифра стрімко зросла після рішення України випустити за кордон юнаків віком до 22 років.

Українських чоловіків виженуть із ЄС?

У Єврокомісії дали зрозуміти, що ймовірна зміна правил не змусить повертатися додому тих, хто вже під тимчасовим захистом у Євросоюзі. Чоловіки, що отримали притулок на його території, схоже, зможуть розраховувати на подовження своїх посвідок на проживання.

«Тривають дискусії щодо можливих адаптацій правил для майбутніх прибуттів... Йдеться не про продовження статусу для тих, хто вже перебуває під захистом, а саме про нових заявників... Це не стосувалося б тих, хто вже має тимчасовий захист», – пояснила 2 червня у Європарламенті представниця Гендиректорату Єврокомісії з питань міграції та внутрішніх справ Корінна Ульріх.

Новоприбулих не прийматимуть – але винятки будуть?

Держави-члени обговорюють два можливі сценарії з тимчасовим захистом для українців після березня 2027 року. Перший – подовжити до 2028-го в нинішньому вигляді.

Та знайомі з обговореннями дипломати кажуть Радіо Свобода, що в ЄС схилиються до другого: подовжити тимчасовий захист з обмеженнями для чоловіків мобілізаційного віку або «осіб, які незаконно виїхали з України».

Контури можливих майбутніх змін навмисне окреслені у спосіб, що дозволить уникнути звинувачень, зокрема, у гендерній дискримінації, пояснює юристка з міграційного права Юлія Зелвенська.

«Чому кажуть про обмеження для людей, які не мають права перетинати кордон?.. Через те, що інакшим чином це юридично дуже некоректно буде зробити. Неможливо просто сказати: всі чоловіки не мають права на тимчасовий захист», – каже Радіо Свобода Зелвенська.

Українська влада підтримує рішення, яке нині готують у Євросоюзі. Представник України в ЄС Всеволод Ченцов вважає продовження тимчасового захисту для жінок, дітей і людей похилого віку «виправданим». Але водночас наголошує на важливості «мотивувати українських чоловіків мобілізаційного віку боротися за Україну».

«Можливо, варто синхронізувати цей підхід із правовим режимом в Україні, адже, наприклад, чоловікам призовного віку в Україні, за певними винятками, не дозволено виїжджати з країни», – зазначив 2 червня Ченцов.

У ЄС припускають, що на цю загальну логіку, ймовірніше за все, орієнтуватимуться: не приймати тих, кого Україна не готова була проводити, й навпаки. Приклади згаданих українським послом винятків – люди з інвалідністю, їхні опікуни, багатодітні батьки. Це не вичерпний перелік.

Імовірно, ці винятки «віддзеркалюватимуть» у Євросоюзі – один із дипломатів не виключив появу «вразливої» групи чоловіків, що матимуть право на тимчасовий захист. Однак деталі, зауважив, іще належить опрацювати.

«Як ми на індивідуальному рівні зможемо справді знати, має людина заборону на виїзд чи ні? Це деталі, які наразі ще не обговорювалися», – зауважив дипломат.

Віддзеркалення правового режиму України дає підстави вважати, що юнаки віком від 18 до 22 років із правом на виїзд за кордон зможуть і в подальшому розраховувати на тимчасовий захист на території ЄС.

Кого в ЄС обурювали українські чоловіки

Дискусії про прийом чоловіків з України Євросоюзом, що потенційно можуть поповнити лави ЗСУ з огляду на брак там живої сили, точаться давно. Про необхідність їх повернення до України, зокрема, публічно говорив канцлер Німеччини Фрідріх Мерц. Вона прийняла найбільшу кількість українських біженців.

Готовність допомогти Києву в цьому питанні засвідчувала й Польща, що посідає друге місце за кількістю втікачів від війни в Україні. Її міністр оборони Владислав Косіняк-Камиш розповідав, що поляків обурюють українські чоловіки в готелях і кафе. Один із польських дипломатів підтвердив Радіо Свобода, що його держава підтримує обмеження для українських чоловіків.

Чехія, що замикає трійку лідерів, за словами спікера нижньої палати чеського парламенту Томіо Окамури, зверталася до Брюсселя з проханням обмежити захист для чоловіків призовного віку. В чеському уряді не коментували слів політика.

В документі, що нині циркулює між державами-членами й потрапив у розпорядження Радіо Свобода, сказано, що дедалі більше держави-члени, які прийняли чимало українців, скаржаться на значне фінансове й суспільне навантаження, а також «зміну профілю новоприбулих», тобто зростання частки чоловіків.

«Ми розуміємо занепокоєння держав-членів, які приймають велику кількість українських біженців від війни, та бажають обмежити охоплення тимчасового захисту... Тим не менш, ширші наслідки такого обмеження слід ретельно проаналізувати, а рішення щодо українських біженців війни слід ухвалювати, консультуючись з українською владою», – відповіли Радіо Свобода, зокрема, в Міністерстві внутрішніх справ Естонії.

Відповіді від профільних міністерств інших держав-членів очікуємо й публікуватимемо, щойно отримаємо.

Коли очікувати на рішення

У ЄС кажуть про амбіції схвалити рішення про подовження тимчасового захисту для українців до березня 2028 року вже в липні. Однак чимало співрозмовників Радіо Свобода висловлювали скептицизм з огляду на дискусійність теми.

По-перше, державам-членам належить переконатися, що рішення не спричинить «сплеск» індивідуальних судових позовів. Для цього слід підготувати якісну юридичну пропозицію, яку Єврокомісія ще не представила. Кроком до цього стане дискусія міністрів внутрішніх справ 4-5 липня у Люксембурзі, де стане очевидно, якому зі сценаріїв подовження тимчасового захисту держави-члени надають перевагу.

По-друге, належить розробити систему винятків для чоловіків мобілізаційного віку, за якими збережуть право на тимчасовий захист. А головне – визначити, яким чином дізнаватися, чи не уникає служби в ЗСУ той чи інший потенційний прохач про притулок чоловічої статі й мобілізаційного віку.

Для схвалення рішення потрібна кваліфікована більшість голосів. Це система, що враховує не лише кількість країн, а й населення, яке вони представляють. Тобто вага, скажімо, Німеччини чи Польщі посилюється.

Тому найімовірнішим вважають схвалення рішення про подовження тимчасового захисту для українських біженців у вересні 2026 року. Останнє таке схвалене теж було у вересні.

Станом на 31 березня 2026 року в ЄС було 4,33 млн осіб, які втекли з України та мали тимчасовий захист. Найбільше біженців прийняла Німеччина, за нею слідує Польща, а замикає трійку лідерів Чехія.

Серед бенефіціарів тимчасового захисту:

- 43.3% – дорослі жінки (~1.87 млн)
- 30.1% – діти (~1.30 млн)
- 26.6% – дорослі чоловіки (~1.15 млн).

04.06.2026

Радіо Свобода

<https://www.radiosvoboda.org/a/news-es-choloviky-z-ukrainy-obmezhenia-zahystu/33772505.html>

Німеччина, Швеція, Польща – за обмеження для українських чоловіків, Естонія і Люксембург – проти

Європейські міністри внутрішніх справ прокоментували ставлення своїх столиць до обмеження тимчасового захисту для українських чоловіків призовного віку. Свої позиції міністри й представники урядів країн ЄС висловили перед засіданням Ради ЄС із внутрішніх справ у Люксембурзі 4 червня, повідомляє кореспондентка Радіо Свобода.

Зокрема, Німеччина, Швеція й Польща підтримали ідею обмеження тимчасового захисту для українських чоловіків призовного віку в ЄС.

Міністр внутрішніх справ Німеччини Александер Добріндт заявив, що Берлін підтримує продовження тимчасового захисту, але «на змінених умовах».

«Є різні пропозиції для дискусії, але ми рухатимемося в напрямку, за якого продовження директиви можливе, але на змінених умовах – так, щоб особи призовного віку більше не підпадали під дію цієї директиви», – сказав німецький міністр.

За його словами, для чоловіків може діяти звичайна процедура надання притулку (статус біженця) замість автоматичного тимчасового захисту.

Він додав, що «дуже впевнений», що ЄС зможе досягти рішення, «яке рухатиметься саме в цьому напрямку, навіть якщо деталі ще не узгоджені».

Міністр міграції Швеції Йоган Форсселль заявив, що Стокгольм теж готовий підтримати такий підхід.

«У цій війні потрібно воювати й у ній потрібно перемогти. А для цього, звісно, дуже важливо, щоб більше чоловіків залишалися в Україні та воювали. Тому так – це те, що ми також могли б підтримати», – сказав він.

За словами Форсселля, Швеція вважає «розумною» пропозицію виключити з тимчасового захисту тих, хто має заборону на виїзд з України.

Польща також підтримала ідею обмежень для чоловіків призовного віку.

Ідея полягає в тому, що з березня 2028 року можливості отримати тимчасовий захист позбавлятимуть тих осіб, яким Україна не дозволяє залишати країну, відповідно до власного законодавства

«Ми знаємо, що буде внесена пропозиція щодо обмеження можливості надання тимчасового захисту людям, які й так не можуть залишати Україну – тобто особам призовного віку. Польща загалом погоджується з таким рішенням», – заявив заступник міністра внутрішніх справ Польщі Мацей Душчик.

Водночас Варшава назвала «неприйнятним» так званий географічний підхід – ідеї не надавати захист людям із регіонів України, які вважатимуться безпечними.

Єврокомісар із внутрішніх справ Магнус Бруннер підтвердив, що серед пропозицій, які зараз обговорюють країни ЄС, є виключення чоловіків віком від 23 до 60 років із системи тимчасового захисту.

«Я припускаю, що щодо чоловіків призовного віку може виникнути певний консенсус», – сказав він.

Водночас не всі країни підтримують такий підхід.

Міністр внутрішніх справ Естонії Ігор Таро заявив, що Таллінн «вважає, що найрозумнішим кроком було б продовжити дію директиви про тимчасовий захист у нинішньому вигляді», і що будь-які зміни мають обговорюватися з Україною.

Схожу позицію озвучив і міністр внутрішніх справ Люксембургу Леон Глоден. За його словами, для Люксембургу «не підлягає сумніву», що загальний принцип має полягати в автоматичному продовженні захисту для українців.

Єврокомісія і країни-члени ЄС обговорюють продовження дії директиви про тимчасовий захист для українців до березня 2028 року. Наразі йдеться про те, що для усіх, хто уже має тимчасовий захист, його продовжать ще на рік, а для нових заявників, які не мають права залишати Україну через закони щодо мобілізації, можуть більше не надавати тимчасовий захист у ЄС.

Остаточного рішення на засіданні 4 червня міністри не будуть ухвалювати, Єврокомісія планує підготувати пропозицію після сьогоднішніх консультацій із державами-членами і представити її до кінця липня.

04.06.2026

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/political/1173746.html>

Ключовий аспект обговорення питання майбутнього тимчасового захисту для українців – його продовження, але з деякими змінами – єврокомісар

Європейський комісар з питань внутрішніх справ Мангус Бруннер говорить, що ключовим аспектом обговорення питання щодо майбутнього тимчасового притулку для українських біженців було його продовження, але з внесенням необхідних змін, які можуть стосуватися і чоловіків призовного віку.

Про це він сказав у четвер в Люксембурзі на пресконференції по завершенню засідання Ради ЄС з внутрішніх справ, на порядку денному якого серед інших стояло і це питання.

«Минув рівно рік відтоді, як ми продовжили тимчасовий захист до березня 2027 року, і, звичайно, ми обговорювали це сьогодні, і думка (висловлена під час обговорення міністрами – ІФ-У) полягала в тому, що ми повинні продовжити тимчасовий захист. Ми, звичайно, повинні обговорити це також з українцями, тому що для нас важливо почути думку українців, чого вони хочуть. Отже, продовження тимчасового захисту є ключовим, і є різні підходи», – сказав він.

Серед «підходів» європейський комісар назвав такий, у відповідності до якого Європейський союз виключить з категорії осіб, які можуть запросити тимчасовий притулок чоловіків віком від 23 до 60 років, «тих, хто перебуває у призовному віці». «Це також те, чого хочуть від нас українці. Це також обговорювалося, а також деякі інші теми з цього приводу. Тож ми запропонуємо відповідну пропозицію», – наголосив Бруннер.

Європейський комісар повідомив, що під час засідання було важливим почути думки міністрів внутрішніх справ з таких країн, як Чеська Республіка, країни Балтії, Польща, Німеччина, Австрія. «Тож нам справді потрібно скласти список, і почути їхню думку, і ми в наступні тижні запропонуємо нову пропозицію, як нам слід рухатися далі, і який шлях вперед щодо тимчасового захисту. Але обговорення стосувалося його продовження, і, можливо, деяких змін у сфері дії», – пояснив він.

Бруннер також зазначив, що під час засідання була висловлена «100% солідарність з Україною». «Це те, що ми почули під час обговорення. Звичайно, всі це зазначили, і ми, звичайно, будемо цього дотримуватися. Ми на 100% підтримуємо Україну, крім того, і, як ми бачимо, жорстока війна Росії проти України досягає нових висот. Ми обговорювали шлях уперед, так, ми повинні це зробити», – підкреслив європейський комісар.

У свою чергу заступник міністра внутрішніх справ з питань міграції головуєчого в ЄС Кіпру Ніколас Іоаннідес додав, що наразі в Раді ЄС очікують, що Європейська комісія незабаром представить законодавчу

ініціативу, в якій буде визначено майбутнє тимчасового захисту в країнах ЄС українських біженців.

«Наша мета зараз – надати переміщеним українцям ясність щодо їхнього майбутнього статусу, а також дозволити державам-членам розпочати будь-які необхідні адміністративні процедури. Саме тому ми провели структуроване обговорення майбутнього системи тимчасового захисту. Зараз ми очікуємо, що Комісія незабаром представить законодавчу пропозицію, щоб ми могли продовжити необхідну роботу для забезпечення продовження нашої підтримки України та її народу», – пояснив він стан речей.

05.06.2026

Інтерфакс-Україна

<https://interfax.com.ua/news/general/1173960.html>

Кабмін спростив повернення молоді з тимчасово окупованих територій – Свириденко

Кабінет міністрів дозволив оформлювати посвідчення особи на повернення в Україну громадянам, народженим після 24 серпня 1991 року на тимчасово окупованій території, навіть якщо інформація про них відсутня в державних реєстрах, повідомила прем'єр-міністр Юлія Свириденко.

«Спрошуємо повернення молоді з тимчасово окупованих територій. Уряд запускає річний експериментальний проєкт, який дозволить оформлювати посвідчення особи на повернення в Україну громадянам, народженим після 24 серпня 1991 року на тимчасово окупованій території, навіть якщо інформація про них відсутня в державних реєстрах», – написала Свириденко в телеграм-каналі.

За її словами, оформити документ можна буде через визначені закордонні дипломатичні установи України.

Для встановлення особи використовуватимуться державні реєстри, а якщо цього недостатньо – підтвердження від близьких родичів, у тому числі через відеозв'язок.

«Це рішення охоплює людей, які через окупацію опинилися без чинних українських документів і фактично втратили можливість легально повернутися в Україну», – додала вона.

Зазначається, що оформити посвідчення можна буде безоплатно через визначені закордонні дипломатичні установи України, зокрема в Туреччині, Грузії, Вірменії, Казахстані та інших країнах, а для дітей до 16 років звернення зможуть подавати батьки або законні представники.

«На практиці це означає, що більше наших громадян зможуть виїхати з окупації або з території Росії та повернутися на підконтрольну Україні територію. Держава створює для цього зрозумілий і доступний механізм, який працюватиме навіть у складних життєвих обставинах. Кожен громадянин має знати: держава працює над тим, щоб шлях додому залишався відкритим», – наголосила прем'єр.

07.06.2026

LB.ua

https://lb.ua/economics/2026/06/07/743684_uryad_zbilshiv_stroki.html

Уряд збільшив строки компенсацій за проживання ВПО та розширив житлові програми, – Свириденко

Кабмін ухвалив рішення про збільшення строку надання компенсації закладам за розміщення внутрішньо переміщених осіб, які через війну втратили документи.

Як повідомила Прем'єр-міністерка України Юлія Свириденко, відтепер строк виплат збільшено з 60 до 90 днів.

Також уряд розширив можливості підтвердження факту зруйнованого або пошкодженого житла. Для цього можна буде використовувати акт дистанційного обстеження, що має спростити процедури фіксації втрат.

Крім того, систему компенсацій планують зробити більш прозорою. В електронному кабінеті Пенсійного фонду громадяни зможуть переглядати інформацію про призначення компенсації, причини відмови, розрахунок її розміру та нараховані виплати.

Окремо уряд ухвалив рішення щодо забезпечення житлом дитячих будинків сімейного типу. Визначено порядок і умови надання субвенцій з державного бюджету. Пріоритет надаватиметься сім'ям, які евакуювалися через війну, втратили житло або повертаються в Україну з-за кордону.

У державному бюджеті на 2026 рік на ці потреби передбачено 833 млн грн.

07.06.2026

LB.ua

https://lb.ua/society/2026/06/07/743662_lubinets_z_pochatku_rosiyskoyi.html

Лубінець: з початку російської агресії за кордон виїхали вже 8,5 мільйона українців

Від початку російської агресії з 2014 року за межі України виїхали вже 8,5 мільйона громадян. Омбудсман наголошує, для повернення українців безпекові гарантії та забезпечення житлом мають стати основою.

Про це повідомив уповноважений Верховної Ради з прав людини Дмитро Лубінець під час Саміту світового українства.

За словами омбудсмана, масштаби вимушеної міграції українців залишаються одним із найбільших викликів для держави.

"Долучився до Саміту світового українства і найперше дякую організаторам за цю важливу ініціативу. Ми оперуємо кричущими цифрами: за даними Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, з 2022

року за кордон виїхали понад 5,7 млн українців, а якщо рахувати з початку російської агресії у 2014 році – вже 8,5 млн осіб. Це глобальний виклик, який потребує скоординованих дій", – заявив Лубінець.

Він наголосив, що одним із ключових механізмів підтримки українців за кордоном залишається міжнародний статус тимчасового захисту.

«Першим ключовим механізмом захисту має залишатися міжнародний статус тимчасового захисту – він повинен діяти доти, доки в Україні не завершаться активні бойові дії. І розповсюджуватися він має в першу чергу на вразливі категорії громадян. З нашого боку, Офіс омбудсмена розбудовує системний закордонний інструмент – мережу представників та радників, які прямо на місцях консультують і допомагають громадянам захищати їхні права», – зазначив омбудсман.

Окрему увагу він звернув на випадки вилучення українських дітей за кордоном та передачі їх під опіку іноземним громадянам.

«Окрім допомоги з документами українцям, які перебувають за кордоном, ми стикаємося з болючими кейсами вилучення українських дітей іноземними органами. Маємо приклад в Італії, де дитину вилучили й передали під опіку іноземцям», – повідомив Лубінець.

Він підкреслив, що міжнародне гуманітарне право забороняє усиновлення дітей із країн, де тривають бойові дії.

«Міжнародне гуманітарне право прямо забороняє всиновлення дітей із країн, де триває війна. Ми жорстко реагуємо на такі факти і закликаємо міжнародних партнерів звернути на це увагу», – наголосив він.

За словами уповноваженого Верховної Ради з прав людини, для повернення українців додому необхідно створити належні умови.

«Ми всі щиро хочемо, щоб наші люди поверталися, але одних закликів замало. Потрібні дві умови: надійні міжнародні гарантії безпеки та окрема міжнародна ініціатива із забезпечення житлом, без якої масового повернення не станеться», – заявив Лубінець.

«Ми чекаємо вдома кожного українця та кожену українку, тому разом із партнерами маємо об'єднати зусилля, щоб забезпечити гідні умови й дати мільйонам громадян можливість жити у своїй країні», – додав омбудсман.

06.06.2026

LIGA.net

<https://news.liga.net/ua/politics/news/mayzhe-u-500-raziv-menshe-nizh-v-ssha-u-sybihi-rozkryly-skilky-ukraintsiv-u-kytai>

Майже у 500 разів менше, ніж у США: у Сибірі розкрили, скільки українців у Кумаї

У Китайській народній республіці офіційно перебуває трохи більше ніж пів тисячі українських громадян, повідомило у відповідь на запит LIGA.net українське Міністерство закордонних справ.

За даними МЗС, станом на 20 травня 2026 року 606 громадян українських громадян перебувало на консульському обліку в закордонних дипломатичних установах Києва в КНР.

Для порівняння: на початку травня міністерство повідомляло LIGA.net, що у США перебуває понад 295 000 носіїв українського паспорта, у Канаді – 305 000. Йдеться про цифри українських дипломатичних установ у цих країнах, бо останні не публікують свої офіційні дані стосовно цього.

Водночас Управління верховного комісара ООН у справах біженців фіксувало 5,3 млн українських біженців у європейських країнах: найменше, зіставно із китайською цифрою, українців у Ліхтенштейні (880 осіб) і в Боснії та Герцоговині (300).

У новій відповіді МЗС також розповіло, що з початку 2026 року Посольство в КНР прийняло 315 заяв на оформлення паспортів громадянина України для виїзду за кордон та видало 6 посвідчень особи на повернення в Україну.

03.06.2026

RFI українською

<https://bit.ly/4epq0Bj>

Майбутнє українських біженців у ЄС: що буде з тимчасовим захистом?

«Потрібні довгострокові рішення, щоб дозволити українцям планувати своє майбутнє. Мільйони людей живуть у невизначеності, що посилює травму», – каже комісар Ради Європи з прав людини Майкл О’Флаєрти.

Чи повинні українці, які знайшли прихисток у ЄС, повернутися додому? І якщо так, то коли? Про це дискутували на заході, організованому Форумом громадянського суспільства Східного партнерства в Брюсселі, передає Kyiv Independent.

Тимчасовий захист поновлюють щороку і кожного разу він залишає українських біженців без довгострокової правової визначеності. Втім, чимало українців вже успішно інтегрувалися у ЄС. Це збільшує ризик того, що Україна може назавжди втратити близько 10% свого населення.

«Без відновлення нашого людського капіталу буде важко досягти цієї мети України в ЄС», – зазначила голова місії України при ЄС Оксана Дякун.

Представниця Служби зовнішніх дій ЄС Марта Витриковська зазначає, що їхньою метою є «створити в Україні умови для повернення населення та зробити внесок у відновлення, стабільність та майбутню європейську Україну».

За даними Євростату станом на 31 березня 2026 року у країнах Євросоюзу мають тимчасовий захист 4,3 мільйона українців. Згідно з опитуванням Центру економічної стратегії за січень 2026, планують повертатися в Україну близько половини з них.

Посилення правил

Втім чи буде в них вибір? Кілька країн, зокрема, Чехія та Польща, збираються посилити правила тимчасового захисту, що обговорюється на рівні ЄС. Йдеться про:

- Географічні обмеження. Визначення деяких регіонів України як більш безпечних може стати приводом для відмови у прихистку;
- Мобілізаційний чинник. Із системи тимчасового захисту пропонують виключити чоловіків призовного віку, що активно підтримує Польща;
- Зміна правового статусу. Варшава також виступає за поступове скасування спеціальних привілеїв для українських біженців і перехід до стандартних міграційних правил.

Коли ЄС ухвалить рішення?

Уже 4 червня, міністри ЄС зустрінуться, щоб обговорити шосте поновлення тимчасового захисту. Втім за словами одного із високопосадовців будь-якого рішення доведеться чекати щонайменше до липня. Комісар Ради Європи з прав людини Майкл О'Флаерті критикує поточну ситуацію та заявляє, що неможливість планувати своє майбутнє та життя у невизначеності посилює травму мільйонів людей.

Разом з тим, навчання українців у провідних університетах Європи та отримання ними навичок на європейському ринку праці спонукає задуматися про «приплив мізків» для України в довгостроковій перспективі.

«Ми можемо стверджувати, що українці вже дісталися ЄС. Вони просто чекають, коли Україна врешті-решт приєднається до них там», – наголосив представник Європейського фонду підтримки демократії Марцін Валецький.

03.06.2026

inPoland.net.pl

<https://inpoland.net.pl/novosti/obshhestvo/v-ehs-zbilshilasya-kilkist-ukra%20%97nskikh-bizhenciv-u-yakikh-kra%20%97nakh-%20%97kh-najbilshe/>

В ЄС збільшилася кількість українських біженців. У яких країнах їх найбільше?

За даними Євростату, у квітні в Польщі зі статусом тимчасового захисту перебувало 971 255 громадян України.

У квітні цього року кількість українців, які мають тимчасовий захист у Польщі, зросла до 971 255 осіб, тоді як у березні 2026 року їх було 961 405 осіб.

Натомість у ЄС тимчасовий захист станом на кінець березня мали 4,33 мільйона українців. Порівняно з груднем 2025 року ця кількість зменшилася на понад 23 000. Однак, у січні цього року кількість біженців зросла на 22 970

осіб, у лютому ще на 22 965 осіб, а в березні зменшилася на 68 980 осіб порівняно з попереднім місяцем.

У період з грудня 2025 року по квітень 2026 року кількість українців зі статусом тимчасового захисту зросла у 21 країні із 27 країн-членів. Найбільше зростання зафіксовано у Німеччині (+29 040), Іспанії (+9 925) та Румунії (+8 490). Водночас у Польщі зафіксовано зростання на 2 015 осіб. Найбільше зменшення було зафіксовано в Італії (-19 745); Фінляндії (-6 960); Австрії (-4 370) та Швеції (-3 980).

Перелік країн, де проживає найбільша кількість українських біженців, тривалий час залишається незмінним. У березні цього року найбільша кількість осіб, які отримали тимчасовий захист з України в ЄС, проживала в Німеччині – 1 274 955 осіб, Польщі – 961 405 осіб, Чехії – 379 820. Також значна кількість біженців зареєстрована в Іспанії (265 105) та Румунії (210 355).

Згідно з даними Євростату, кількість іноземців зі статусом тимчасового захисту на 1000 осіб у ЄС у березні становила 9,61. Водночас у Польщі цей показник становив 26,34, у Чехії –34,82, у Словаччині –26,25, у Німеччині – 15,25, в Іспанії – 5,35, в Румунії – 10,91.

03.06.2026

Наш вибір

<https://naszwybir.pl/majbutnye-tz-dlya-ukrayintsiv/>

ЄС готується продовжити тимчасовий захист для українців: що відомо

Уряди країн ЄС попередньо погодилися продовжити режим тимчасового захисту для українців після березня 2027 року. Про це повідомили під час конференції «Ukrainian Women in Europe: Temporary Protection – Permanent Impact» у Європейському парламенті. Водночас у Брюсселі вже обговорюють умови майбутнього продовження захисту та можливі рішення для українців після завершення дії директиви. Деталі дискусій «Нашому вибору» розповіла голова фонду «Український дім» Мирослава Керик.

ЄС готується до продовження тимчасового захисту

Як зазначила Мирослава Керик, під час конференції представниця Генерального директорату Єврокомісії з питань міграції та внутрішніх справ Корінна Ульріх повідомила, що держави-члени вже досягли попереднього порозуміння щодо продовження тимчасового захисту для українців.

Міністри внутрішніх справ країн ЄС обговорять майбутнє тимчасового захисту для українців уже 4 червня. Водночас рішення цього дня не ухвалюватиметься, а остаточне голосування може відбутися у липні або вересні 2026 року.

Остаточні параметри майбутнього рішення ще обговорюються. Зокрема, йдеться про підтримку новоприбулих українських біженців після можливого

продовження директиви. Як зазначила Мирослава Керик, це питання особливо актуальне для Польщі, де новоприбулі українці фактично не мають можливості подавати документи на карту CUKR.

Що з чоловіками призовного віку

Ще однією темою дискусій є надання тимчасового захисту чоловікам призовного віку. Як розповіла «Нашому вибору» Мирослава Керик, держави ЄС шукають рішення, яке враховувало б як потреби українських біженців, так і позицію України.

Під час конференції посол України при ЄС Всеволод Ченцов наголосив на необхідності враховувати українське законодавство під час ухвалення рішень щодо майбутнього тимчасового захисту. За його словами, майбутні правила варто синхронізувати з правовим режимом в Україні, адже чоловікам призовного віку, за окремими винятками, не дозволено виїжджати з країни.

Водночас «Радіо Свобода» з посиланням на дипломатів повідомляє, що країни ЄС розглядають два сценарії після березня 2027 року: продовження тимчасового захисту в нинішньому вигляді або його продовження з обмеженнями для чоловіків мобілізаційного віку чи осіб, які не мали права на виїзд з України.

Йдеться не про українців, які вже користуються тимчасовим захистом, а про можливі правила для нових заявників після березня 2027 року.

Що буде після завершення тимчасового захисту

Окрім продовження дії директиви, в ЄС уже обговорюють, що буде з українцями після завершення режиму тимчасового захисту. Зокрема, йдеться про можливість переходу на інші підстави для легального перебування в країнах ЄС – наприклад, дозволи на проживання, пов'язані з роботою, навчанням чи сімейними обставинами. Деякі держави вже працюють над такими рішеннями на національному рівні, зокрема Польща та Ірландія.

Під час свого виступу на конференції Мирослава Керик наголосила, що країнам ЄС варто вже зараз готувати спільний підхід до завершення режиму тимчасового захисту. За її словами, невизначеність щодо майбутнього статусу українців ускладнює планування життя та інтеграцію в країнах перебування. Вона закликала виробити мінімальні стандарти підтримки та узгодити довгострокові шляхи легалізації перебування українців у Євросоюзі.

Конференція «Ukrainian Women in Europe: Temporary Protection – Permanent Impact» відбулася в Європейському парламенті з ініціативи євродепутата Паулу ду Насіменту Кабрала. Серед учасників були: заступниця міністерки соціальної політики України Ілона Гавронська, посол України при ЄС Всеволод Ченцов, представниця Єврокомісії Корінна Ульріх, депутати Європарламенту та представники громадського сектору. Головними темами розмови стали майбутнє тимчасового захисту для українців у ЄС та довгострокові рішення для українських біженців.

04.06.2026

Radio Prague International

<https://ukraina.radio.cz/golova-mvs-chehiyi-bilshist-krayin-yes-pidtrymala-prodovzhennya-tymchasovogo-8888680>

Голова МВС Чехії: більшість країн ЄС підтримала продовження тимчасового захисту з обмеженнями для чоловіків

Ідеться про обмеження після 2027 року надання тимчасового захисту чоловікам із України мобілізаційного віку, сказав у Люксембурзі міністр внутрішніх справ Чехії Лубомір Метнар (ANO). При цьому загалом тимчасовий захист мав би бути продовжений і поза 2027 рік.

За словами міністра, таку пропозицію, схвалення якої домагалася Чехія, на засіданні голів МВС і міністерств юстиції країн Євросоюзу підтримала більшість учасників. Відтак після дискусій із ними представники Європейської комісії сказали, що підуть цим шляхом і підготують проект необхідних заходів до липня цього року.

«Ситуація від початку війни в Україні дійсно змінилася, – сказав Метнар, маючи на увазі повномасштабне вторгнення Росії до України. – Тоді була справді серйозна ситуація, коли більшість людей, які прибували до нас, були жінки. Але тепер останнім часом це понад половина чоловіків у продуктивному віці, яких стосується військовий обов'язок».

Як наголосив міністр, ці обмеження відповідають і бажанням Києва: «Україна сама хоче, щоб ці чоловіки залишилися в Україні, бо вона потребує їх для свого захисту, для своєї економіки і для того, щоб мати змогу в майбутньому почати відновлення країни».

Наразі тимчасовий захист для біженців із України діє в Європейському союзі до березня 2027 року. Минулого року його було вирішено продовжити до цього терміну востаннє з тим, що надалі українцям дадуть можливість перейти на інші підстави перебування або мотивують їх повернутися додому.

Та нині стає дедалі більш очевидно, що чергового продовження тимчасового захисту уникнути не вийде. Натомість лунали різні пропозиції щодо обмеження цього захисту. В першу чергу йшлося саме про чоловіків мобілізаційного віку; також пропонується не надавати надалі тимчасового захисту українцям, які виїдуть із країни нелегально.

Як іще один варіант пропонувалося географічне обмеження: не надавати тимчасового захисту всім прибулим із тих регіонів України, переважно західних, які вважаються відносно безпечними.

І, як сказав Метнар після засідання в Люксембурзі, під час обговорення майбутнього тимчасового захисту для українців лунали різні думки, але приблизно 80 відсотків країн підтримало пропозицію, яку просувала Чехія. Серед цих країн міністр назвав, зокрема, Німеччину.

Ідею про географічне обмеження теж обговорювали, додав він. Такі обмеження запровадили чи запроваджують Швейцарія, яка не є членом ЄС, і Данія, яка має право відхилятися від певних рішень Євросоюзу.

«Але побачимо. Треба почекати до липня й подивитися, якою буде законодавча пропозиція Єврокомісії. А потім його будуть обговорювати з тим, щоб ухвалити і втілити його до наступного року», – сказав Метнар.

04.06.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4130599-u-nimeccini-proponuut-individualnu-perevirku-dla-ukrainciv-prizovnogo-viku-aki-idut-do-es.html>

У Німеччині пропонують індивідуальну перевірку для українців призовного віку, які їдуть до ЄС

Федеральний міністр внутрішніх справ Німеччини Александер Добріндт виступив за скасування автоматичного надання статусу тимчасового захисту для новоприбулих українських чоловіків призовного віку, запропонувавши замість цього індивідуальну перевірку.

Про це Добріндт заявив у четвер перед початком зустрічі міністрів внутрішніх справ країн ЄС у Люксембурзі, передає Укрінформ із посиланням на Welt.

«Ми обговорюємо питання наступним чином: ми хочемо продовжити Директиву про масовий наплив, але маємо сумніви, що під її дію мають підпадати українці призовного віку», – заявив очільник МВС Німеччини.

За його словами, однією з причин для дискусії стало зростання кількості військовозобов'язаних чоловіків серед новоприбулих біженців з України: «Ми зафіксували, що саме в останні місяці зріс приплив осіб призовного віку. З цим потрібно щось робити».

При цьому Добріндт уточнив, що звичайна процедура надання притулку залишається доступною для всіх, але вона передбачає ретельний індивідуальний розгляд.

Зазначається, що за таку зміну правил у Європейському Союзі вже вимальовується більшість. Відповідно до пропозиції, чоловікам віком від 23 до 60 років, які в'їжджають до ЄС, замість автоматичного прихистку доведеться проходити звичайну процедуру отримання притулку з індивідуальною перевіркою кожного випадку. Нинішній режим тимчасового захисту діє до 4 березня 2027 року, і країни ЄС уже обговорюють умови його продовження.

За даними видання, цю ініціативу вже підтримують, окрім Німеччини, також Австрія та Швеція, які наголошують, що Україні потрібні її громадяни для ведення оборонної війни проти Росії.

04.06.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/4130743-es-rozglanuv-propoziciu-sodo-obmezenna-zahistu-dla-ukrainskih-colovikiv-prizovnogo-viku.html>

ЄС розглянув пропозицію щодо обмеження захисту для українських чоловіків призовного віку

4 червня міністри ЄС в цілому підтримали пропозицію щодо обмеження доступу до тимчасового захисту для українських чоловіків призовного віку.

Як пише Reuters, про це повідомив міністр з питань міграції Швеції Йохан Форсселл, передає Укрінформ.

Зазначається, що ЄС застосував Директиву про тимчасовий захист після вторгнення Росії в Україну у 2022 році з метою регулювання масового припливу переміщених осіб. Ця схема, яка була продовжена тричі і має закінчитися в березні 2027 року, надає її учасникам дозволи на проживання, доступ до ринку праці та соціального забезпечення.

Форсселл заявив, що його країна підтримує пропозицію, яка обговорювалася на засіданні Ради ЄС з питань юстиції та внутрішніх справ у Люксембурзі.

Він додав, що будь-які обмеження повинні застосовуватися лише до новоприбулих, які прагнуть отримати статус тимчасового захисту, а не до тих, хто вже підпадає під цю схему.

«Для нас надзвичайно важливо надати українцям захист, але водночас війну потрібно вести й виграти. Щоб це сталося, необхідно, щоб більше чоловіків залишилися в Україні та воювали», – сказав Форсселл напередодні засідання.

Європейська комісія повинна запропонувати будь-яке продовження або зміну програми, яке потім має бути схвалене країнами ЄС.

За даними Євростату, на цей момент директивою користуються понад 4,33 млн осіб, які втекли від війни з України. Найбільшу частку українців, які перебувають в межах цієї програми, приймає Німеччина – близько 29% від загальної кількості в ЄС, за нею йдуть Польща та Чехія.

02.06.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-vidbudova/4129640-na-zitomirsinibuduut-zitlo-dla-ponad-500-pereselenciv.html>

На Житомирщині будують житло для понад 500 переселенців

У трьох громадах Житомирщини триває будівництво житла для внутрішньо переміщених осіб, де зможуть оселитися понад 500 людей.

Про це повідомив начальник Житомирської ОВА Віталій Бунечко у Фейсбуці, передає Укрінформ.

«Близько 400 переселенців уже отримали ключі від нових осель у Житомирі, Звягелі, Овручі та інших містах. Прямо зараз триває масштабне будівництво житла для ще понад 500 евакуйованих громадян у Житомирі, Брусилові та Андрушівці», – поінформував посадовець.

Зокрема, в Житомирі за кошти Європейського Союзу будують житловий комплекс для ВПО, в якому зможуть оселитися понад 400 людей. В Андрушівці за кошти акціонерного товариства з Норвегії облаштовують 10 модульних будинків, розрахованих на 20 сімей. У Брусилові за кошти Естонії зведуть будинок на 18 квартир для внутрішньо переміщених осіб.

За інформацією Бунечка, наразі на Житомирщині проживає 73 тисячі ВПО.

05.06.2026

Укрінформ

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4130774-na-kipri-rozpocinae-dialnist-predstavnictvo-ukrainskogo-ombudsmena-z-prav-ludini.html>

На Кіпрі розпочинає діяльність Представництво українського Омбудсмена з прав людини

У Республіці Кіпр офіційно відкривається тимчасове Представництво Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, яке працюватиме на період воєнного стану задля оперативного захисту інтересів вимушено переміщених українських громадян.

Як передає Укрінформ, про це у Фейсбуці повідомило посольство України в Республіці Кіпр.

Відповідним розпорядженням Омбудсмена України Дмитра Лубінця радницею Уповноваженого на Кіпрі призначено Олену Ендрюс-Скалідес. Вона є комунікаційним експертом українського дипломатичного представництва, членом Товариства Українсько-кіпрської дружби та з початку повномасштабного вторгнення активно займалася волонтерською діяльністю на підтримку українських біженців.

Надзвичайний та повноважний посол України в Республіці Кіпр Сергій Ніжинський позитивно оцінив запуск нової структури: «Робота Представництва Офісу Уповноваженого на Кіпрі допоможе якісніше опрацьовувати запити від громади і підсилить діалог між різними установами і українцями, які перебувають на Кіпрі. Колаборація Офісу Омбудсмена і Посольства є ще одним прикладом, як можуть взаємодіяти інституції».

Закордонні представництва Офісу Уповноваженого функціонують на громадських засадах і виконують просвітницьку, допоміжну та комунікаційну функції. Спеціалісти допомагають українцям правильно оформлювати

звернення до Секретаріату Уповноваженого та здійснюють моніторинг, збір і аналіз інформації щодо порушень прав і свобод наших земляків за кордоном.

Крім того, представник Омбудсмена уповноважений взаємодіяти з дипломатами, проводити правові заходи та наряду співпрацювати з національними інститутами з прав людини й омбудсменом держави перебування.

Організатори повідомляють, що найближчим часом буде створено окрему офіційну сторінку відомства на Кіпрі в соцмережах, а наразі громадяни вже можуть надсилати свої запити на електронну пошту: Olena.Andrews.Skalyodes@ombudsman.gov.ua.

Регіональні

02.06.2026

Новини Донбасу

<https://novosti.dn.ua/top-novina/55141-v-ukrayini-gotuyut-zhytlo-dlya-ponad-13-tysyach-vpo/>

В Україні готують житло для понад 13 тисяч ВПО

В Україні у нові або реконструйовані будівлі планують заселити понад 13 тисяч внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Наразі в країні будуються, реконструюються або заплановані 70 проєктів житла для переселенців. Із них 28 – це нове будівництво, ще 42 – реконструкція. Загалом вони розраховані на поселення понад 13 тисяч людей.

Про це Міністерство розвитку громад і територій повідомило у відповіді на запит «Новин Донбасу».

Йдеться як про нове житло, так і про реконструкцію вже наявних об'єктів у Волинській, Запорізькій, Львівській, Одеській, Кіровоградській, Дніпропетровській, Житомирській, Київській, Закарпатській, Тернопільській, Рівненській, Миколаївській, Івано-Франківській, Полтавській, Харківській, Хмельницькій, Черкаській та Чернівецькій областях.

Найбільше ВПО планують заселити до житлового комплексу у Первомайську Миколаївської області. Йдеться про 24 будинки, розраховані на 6341 людину. Наразі для цього проєкту вже отримано експертний звіт.

На другому місці за кількістю майбутніх мешканців – «Квартал відродження» у селищі Микуличі Київської області. Там планують звести 512 квартир для 1536 людей. Наразі триває розробка проєктної документації.

Третім за масштабом є багатоквартирний комплекс у Дніпрі, який має вмістити 894 переселенців.

Водночас проєкти перебувають на різних стадіях реалізації. На етапі заселення наразі лише кілька об'єктів. Зокрема, це реконструйований гуртожиток у Запоріжжі, розрахований на 29 переселенців. Також завершені роботи з реконструкції казарм під житловий будинок в Овручі.

Готовим до проживання є реконструйоване нежитлове приміщення «Центру первинної медико-санітарної допомоги» у селищі Перехрестове Одеської області.

Триває будівництво двох будинків на 188 сімей у Нововолинську Волинської області. Також на стадії реалізації – житловий комплекс на 116 квартир у Житомирі, десять будинків для 38 ВПО в Андрушівці Житомирської області, багатоповерхівка у Василькові Київської області та реконструкція гуртожитку в селищі Олександрівка Дніпропетровської області.

Усі інші проекти поки що перебувають на стадії підписання грантових договорів, пошуку інвесторів, підготовки до публічних закупівель або відведення земельних ділянок.

02.06.2026

Вечірній Київ

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/127996/>

Житлові програми для ВПО та цифрові сервіси: як пройшло п'яте засідання Ради ВПО при КМБА

Ключовою темою зустрічі став пошук дієвих інструментів для підтримки людей, які знайшли прихисток у столиці.

У КМДА відбулося чергове, уже п'яте, засідання Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Київській міській військовій адміністрації під керівництвом голови Ради Ярослава Кільдішова.

Учасники зосередилися на розв'язанні найбільш болючих проблем переселенців – забезпеченні дахом над головою та адаптації до життя у новому місті.

Головною темою засідання стала презентація спеціальних житлових програм, які наразі реалізуються в столиці для сімей ВПО. Про умови та можливості отримання житла детально доповіла директорка КП «Фінансова компанія „Житло-Інвест“» Марина Захарченко. Паралельно із цим результати своєї роботи представила профільна тимчасова робоча група на чолі з Мар'яном Ільницьким, яка безпосередньо займається пошуком та впровадженням рішень для закриття житлових потреб переселенців.

Також Рада активно працює над тим, щоб нові мешканці столиці ставали повноцінною частиною міської громади. Про роботу з адаптації людей та відновлення їхніх соціальних зв'язків розповіла голова відповідної робочої групи Ганна Петриєнко-Полухіна. Мова йде про створення умов, за яких переселенці можуть швидше знайти роботу, завести нові знайомства та почуватися в Києві як удома.

Не менш важливим напрямком визначили й цифровізацію та інформаційну підтримку. Керівник цифрового крила Ради Ярослав Таранець відзвітував про спільні напрацювання робочих груп, які допомагають ВПО

швидше дізнаватися про свої права, доступні пільги та міські проєкти через сучасні онлайн-інструменти.

Це також має підвищити видимість самої Ради, аби кожен переселенець у Києві знав, куди саме він може звернутися за реальною допомогою.

04.06.2026

Накупіло

<https://nakypilo.ua/novyny/chy-porushuiutsia-prava-vpo-u-mtp-kharkivshchyna/>

На Харківщині в МТП для переселенців виявили порушення прав людини

У місцях тимчасового проживання (МТП) переселенців на Харківщині зафіксували порушення мінімальних стандартів, якими мають бути забезпечені евакуйовані.

Торік представництво омбудсмана перевірило 22 з 81 гуртожитків у регіоні. Зокрема, в Харкові, Валківській, Зміївській, Чугуївській, Слобожанській, Берестинській та Кегичівській громадах. Порушення були в усіх, розповіла у студії Kharkiv Media Hub Олена Сібільова, представниця Уповноваженого Верховної Ради з прав людини в Харківській області

Найбільшою проблемою виявилася нестача інформації про права та можливості, доступні людям.

«Часто люди, виїжджаючи з-під обстрілів, погоджувалися на умови, в яких неможливо жити. Це могли бути вибиті вікна, недоступні укриття для людей з інвалідністю: сховище з високим порогом або його взагалі немає поблизу. Вони перебувають ще в стані стресу і потребують постійної інформаційної роботи як з нашого боку, так і, можливо, з боку благодійних фондів, громадських організацій, які готові туди приїжджати й пропрацьовувати з кожною людиною», – зазначила Олена Сібільова.

Також чимало переселенців не знають, як відновити втрачені документи або подати заяву до Міжнародного реєстру збитків.

Наразі на Харківщині зареєстровані понад 511 тисяч внутрішньо переміщених осіб. У гуртожитках мешкають 7 984 переселенці (або 1,6%). Серед них – 980 дітей і 611 маломобільних людей.

04.06.2026

Бахмут IN.UA

<https://bahmut.in.ua/skilky-rodyn-z-tot-prydbaly-zhytlo-za-vauchery/>

Два річні бюджети країни: скільки коштує компенсація житла переселенцям з ТОТ

Для покриття фінансових втрат громадянам, які втратили житло на тимчасово непідконтрольних територіях, Україні знадобиться сума,

співставна з двома річними державними бюджетами. Наразі офіційна статистика фіксує 878 тисяч таких осіб, а виплата 2 мільйонів гривень кожній родині є надзвичайно великим навантаженням для економіки. Ситуацію ускладнює той факт, що значна частина переселенців досі не має оформлених правовстановлюючих документів на своє майно.

Про це повідомляє кореспондентка Бахмут ІN.UA з посиланням на слова Наталії Козловської, заступниці Міністра розвитку громад та територій України, під час форуму «Розбудова систем задля досягнення довгострокової підтримки ВПО».

Компенсація житла переселенцям з ТОТ

Спираючись на дані Міністерства юстиції, Державної служби статистики та громадської організації «Поверни своє», які озвучили спікери на форумі, урядовці розрахували орієнтовну кількість громадян, які залишили майно на ТОТ. Цифра становить 878 тисяч осіб.

Заступниця міністра розвитку громад та територій України Наталія Козловська наголошує на складності фінансування таких виплат, адже для повної компенсації необхідна сума в два річних бюджети України:

«Для того, щоб нам компенсувати всім, хто залишив майно на окупованій території, нам необхідно в два річних бюджета. Є цифра з кількістю людей, не в квадратних метрах. Я її не буду називати. Просто цифра страшна».

Зазначимо, що державний бюджет України на 2025 рік мав загальний обсяг видатків у майже 3,6 трильйони гривень, а у 2026 році – 4 трильйони 824,1 мільярдів гривень.

Наталя Козловська додає, що виділення 2 мільйонів гривень на особу є значним фінансовим викликом, тому держава відмовляється від ситуативних рішень на користь планових та прозорих проєктів. Це дозволяє залучати кошти міжнародних партнерів. За її словами, програми відновлення вже підтримуються Світовим банком та Банком розвитку Ради Європи. Наступний транш від Світового банку буде підкріплений гарантіями Євросоюзу, що є підтвердженням дієвості створеного в Україні продукту компенсацій.

Проблеми з документами та державними реєстрами

Зазначена кількість у 878 тисяч осіб не є остаточною. Реальна цифра тих, хто користувався і мав житло на ТОТ, значно більша, оскільки Державний реєстр речових прав містить інформацію не про всі об'єкти нерухомості.

Під час спроб отримати компенсацію переселенці стикаються з конкретними перепонами:

- частина житлових об'єктів залишається неприватизованою;
- інформація про право власності не внесена до Державного реєстру речових прав.

Як каже Наталя Козловська, наявність оформлених прав є базовою вимогою для отримання будь-якої допомоги. Наприклад, органи місцевого самоврядування у містах, таких як Київ чи Тернопіль, вимагають підтвердження прав власності навіть для надання допомоги на оренду житла.

Через виявлені прогалини у документах ВПО Міністерство розвитку громад та територій планує ініціювати проєкт з інформування населення.

05.06.2026

Східний Варіант

<https://v-variant.com.ua/budinochki-v-sieli-dlia-vpo-zapuskaiut-novu-zhitlovu-prohramu/>

Будиночки в селі: для ВПО запускають нову житлову програму

Уряд фіналізує запуск програми забезпечення ВПО житлом у сільській місцевості, в межах якої громади зможуть викуповувати вільні будинки та надавати їх людям для проживання.

Про це повідомив народний депутат України та голова Спеціальної комісії з питань захисту ВПО Павло Фролов.

«Переселенці самостійно обиратимуть собі житло, яке після оформлення угоди знаходитиметься у комунальній власності місцевих громад», – зазначив він.

За словами Фролова, у 2026 році планують придбати близько 1 тис. осель. Гранична вартість одного будинку – 500 тис. грн.

Житло надаватиметься безкоштовно на умовах соціальної оренди. Переселенці сплачуватимуть лише комунальні послуги.

Пріоритет – люди старшого віку, особи з інвалідністю та сім'ї з дітьми.

«Важливою умовою для успішної реалізації програми є стан житла та доступ до базової інфраструктури – медицини, освіти, транспорту та робочих місць у громадах. Наразі в регіонах вже триває відбір сімей та пошук будинків», – зауважив нардеп.

Фролов наголосив, що «на першому етапі будиночки в селі не планують передавати у власність ВПО. Однак не виключають такої можливості».

МІЖНАРОДНІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ НЕДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

04.06.2026

Благодійний фонд «Стабілізуєшес Сунпорт Сервісез»

<https://sss-ua.org/news/rady-vpo-b-iut-na-spolokh-cherez-mozhlyve-ob-iednannia-derzhmolodzhytla-ta-ukrfinzhytla/>

Ради ВПО б'ють на сполох через можливе об'єднання Держмолодьжитла та Укрфінжитла

Ініціатива щодо об'єднання Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву (Держмолодьжитло) з ПрАТ «Укрфінжитло» викликала широку реакцію серед Рад ВПО по всій країні.

Протягом травня відбулася серія засідань, робочих зустрічей та консультацій, під час яких представниці та представники Рад ВПО обговорювали можливі наслідки реорганізації для внутрішньо переміщених осіб. Обговорення відбулися у радах Львівської, Тернопільської, Закарпатської, Волинської, Вінницької, Рівненської, Хмельницької, Миколаївської, Харківської, Сумської, Полтавської, Чернігівської та Івано-Франківської областей. Головний підсумок цих обговорень – ради ВПО готові захищати житлові права переселенок і переселенців.

Представниці та представники рад зафіксували потенційні ризики та підготували звернення до центральних органів влади. Це має допомогти винести ініціативу на широке публічне обговорення та врахувати голос внутрішньо переміщених людей під час ухвалення рішень у сфері житлової політики.

Нагадаємо, що наприкінці квітня з'явився проєкт постанови КМУ про передачу майна для подальшого об'єднання Держмолодьжитла та Укрфінжитла. Громадські, правозахисні організації та ради ВПО одразу виступили з публічними заявами щодо цих змін. Вони наголошували, що така реорганізація може звужити доступ ВПО до пільгових житлових програм, призупинити чинні програми чи затримати їх фінансування, а також призвести до втрати довіри з боку донорських організацій, які виділяють кошти на їх реалізацію.

Що говорять представники рад ВПО про можливі зміни? Читайте в нашому огляді.

Олена Грекова, голова Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Львівській ОВА, розповідає: «У Львівській області вже сформовано ефективну практику підтримки. В межах Комплексної програми підтримки ВПО на період дії воєнного стану в Україні діє Порядок грошової компенсації відсоткової ставки пільгового іпотечного кредиту. Відповідно до цього порядку здійснюється компенсація у розмірі 3% річних на придбання житла. У 2025 році такою можливістю скористалася 21 внутрішньо переміщена людина.

У 2026 році в обласному бюджеті також передбачено фінансування цього напрямку, що дозволить забезпечити підтримку орієнтовно 40 переселенок та переселенців. Пільгове кредитування через Держмолодьжитло є одним із найбільш доступних механізмів, оскільки передбачає мінімальне фінансове навантаження на позичальника та враховує обмежені доходи. Рада з питань ВПО при Львівській ОВА висловила свою позицію щодо необхідності збереження та розвитку механізмів забезпечення житлом переселенок та переселенців, що реалізуються через Держмолодьжитло».

Про складнощі, з якими стикаються внутрішньо переміщені люди при спробі скористатися програмами, які адмініструє «Укрфінжитло», говорить Оксана Лугова, голова Ради з питань ВПО при Полтавській ОВА:

«Придбати житло за програмою «Оселя» складніше. Держава декларує ставку у 7%, але там є приховані відсотки та суворі банківські вимоги.

Наприклад, після сплати щомісячного платежу у позичальника має залишитися сума, не менша за прожитковий мінімум на кожного члена родини. Якщо твій дохід не відповідає банківським критеріям, кредит можуть видати лише на частину вартості квартири. Також є суттєва різниця в обмеженнях щодо віку нерухомості: для «єОселі» будинок має бути не старшим за 20 років (а в окремих випадках – 10 років), тоді як Держмолодьжитло дозволяє розглядати житло віком до 50 років».

Сумська ОВА підготувала офіційне звернення до Прем'єр-міністра України, до якого були включені ризики запропонованої реорганізації Держмолодьжитла, сформульовані за результатами обговорення Ради з питань ВПО при Сумській ОВА.

«Обласна влада підтримала нас та додала наші аргументи та вимоги до свого звернення. Сумщина – прифронтовий регіон. Переважна більшість ВПО тут – мешканці нашої ж області. Вони втратили домівки, проте не планують переїжджати в інші регіони. А зважаючи на низькі офіційні доходи, передпенсійний вік багатьох із них, призупинення програм чи зміна вимог до позичальників може позбавити людей можливості придбати житло на пільгових умовах», – наголошує Наталія Калініченко, голова Ради з питань ВПО при Сумській ОВА.

Ситуація навколо об'єднання Держмолодьжитла та «Укрфінжитла» продемонструвала, як ради ВПО можуть консолідуватися та, використовуючи інструменти прямого демократичного впливу, захищати право переселенок та переселенців на доступне житло. Тепер слово за Кабінетом Міністрів України, від якого очікують відкритого діалогу.

Благодійний фонд «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез» підтримує Ради ВПО завдяки проєкту «Підтримка спроможності державних установ та місцевих громад у зміцненні системи соціального захисту в Україні», що втілюється за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

02.06.2026

БФ «Право на захист»

<https://r2p.org.ua/page/puls-advokatsiinykh-zmin-rezultaty-roboty-konsortsiumu-za-i-kvartal-2026-roku>

Пульс адвокатських змін: результати роботи Консорціуму за I квартал 2026 року

PULSE – перший національний консорціум в Україні, який об'єднує досвід і ресурси провідних гуманітарних організацій для формування комплексного та ефективного підходу до надання допомоги.

Учасники PULSE: БФ «Право на захист»; Карітас України; ГО «Дівчата»; Голоси дітей; Гуманітарна місія «Проліска»; Ліга Сильних; Helping to Leave та The HALO Trust Ukraine. Об'єднання досвідів всіх організацій дозволяє формувати комплексний підхід до реагування на гуманітарні

виклики війни та посилювати вплив адвокаційної діяльності на національному й місцевому рівнях.

Повномасштабна війна продовжує суттєво впливати на доступ людей до базових послуг, реалізацію прав та рівень безпеки. Найбільш вразливі групи населення, зокрема особи з інвалідністю, діти, постраждалі від насильства, внутрішньо переміщені особи та жителі тимчасово окупованих територій (ТОТ), стикаються із системними бар'єрами у доступі до підтримки та реалізації своїх прав.

У цьому контексті адвокація відіграє ключову роль для забезпечення сталих змін – від удосконалення нормативно-правової бази до впровадження практичних рішень на рівні громад.

Консорціум PULSE виступає платформою для узгоджених дій гуманітарних організацій, що дозволяє системно впливати на формування політик, посилювати міжсекторальну взаємодію та забезпечувати зв'язок між національним і місцевим рівнями прийняття рішень. Скоординовані адвокаційні зусилля партнерів сприяють як реагуванню на найбільш критичні потреби, так і формуванню довгострокових рішень, орієнтованих на відновлення та стійкість.

Протягом січня-березня 2026 партнери Консорціуму PULSE здійснювали скоординовану адвокаційну діяльність, спрямовану на системні зміни у сферах соціальних послуг, захисту прав осіб з інвалідністю, захисту дітей, запобігання та протидії гендерно зумовленому насильству та повернення і захисту прав жителів ТОТ.

На національному рівні партнери Консорціуму долучалися до вдосконалення нормативно-правової бази та державної політики у сферах соціальних послуг, захисту прав осіб з інвалідністю, захисту дітей, протидії гендерно зумовленому насильству та підтримки жителів тимчасово окупованих територій.

На локальному рівні адвокація сприяла посиленню інституційної спроможності громад і профільних служб та розвитку міжвідомчої взаємодії.

Детальніше з адвокаційними результатами роботи PULSE за I квартал 2026 року можна ознайомитися за посиланням нижче.

Профінансовано за підтримки UK aid від уряду Великої Британії, реалізується в межах Національного консорціуму PULSE за координації БФ «Право на захист». Підтримка цього проєкту в Україні з боку уряду Великої Британії надається через компонент SHARP його Програми з гуманітарної допомоги, відновлення та захисту.

05.06.2026

БО «Благодійний фонд «РОКАДА»

<https://rokada.org.ua/kompleksna-pidtrymka-i-seredovyshe-bezpeky-rezultaty-roboty-czentriv-dopomogy-vryatovanym-za-2-misyaczi/>

Комплексна підтримка і середовище безпеки: результати роботи Центрів допомоги врятованим за 2 місяці

Попри зростання кількості й масштабів російських атак, Центри допомоги врятованим у Сумах, Харкові та Полтаві продовжують активно працювати. Мультидисциплінарні команди забезпечують безперервний, комплексний та всебічний супровід людей, які постраждали від наслідків війни, зіткнулися з гендерно зумовленим насильством чи опинилися у кризових ситуаціях.

Нагадаємо, що діяльність Центрів відбувається в межах співпраці Благодійного фонду «Рокада» з UNFPA, Фондом ООН у галузі народонаселення. Місія цього проєкту – своєчасно й ефективно реагувати на виклики війни, зокрема, надавати підтримку тим, хто зазнав сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК). Водночас сервіс є надійною опорою для внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, ветеранок та їхніх родин, а також для людей, звільнених із полону, та сімей, які переживають важкий досвід пошуку зниклих безвісти.

Протягом квітня і травня фахівці та фахівчині Центру в Сумах надали майже 300 послуг, серед яких соціальні, психологічні та юридичні консультації. Та за цією статистикою стоять реальні люди з різним досвідом – і всі вони заслуговують на увагу й підтримку.

Так під час індивідуальних зустрічей психологині зосередилися на стабілізації відвідувачок із високим рівнем тривожності, порушенням сну, страхами, вигоранням, почуттям провини та синдромом рятівника. Завдяки технікам заземлення, роботі з травмою та пошуку внутрішніх і зовнішніх опор фахівчині допомогли жінкам повернути контроль над власним життям і чіткість думок.

Важливим вектором роботи є постійна підтримка сімей, які переживають втрату близьких унаслідок війни. Спеціалістки допомагають їм долати почуття провини, справлятися з горем та знаходити внутрішній ресурс рухатися далі. Також по індивідуальні консультації звернулася постраждала від інтернет-шантажу підлітка разом із матір'ю та молодий ветеран, який адаптується до життя після поранення.

Паралельно відбувалися й групові заняття у громадах області. Спеціалістки проводили інформаційні сесії, тренінги з елементами арттерапії, а також командотворчі зустрічі для колег. Психологині та соціальні працівниці спілкувалися на різні теми, зокрема про:

- запобігання емоційному та фізичному виснаженню – із жінками старшого віку в місті Лебедин;

- психореабілітаційну роботу з ветеранами – із представниками місцевої організації;
- саморегуляцію та життєстійкість – із жінками 18-59 років у місті Лебедин;
- про творчість як джерело ресурсу та самовираження – із учнями спеціалізованої школи для дітей із інвалідністю та педагогами;
- цінність волонтерства – із жителями Лебединської громади.

«Ми регулярно навідуємося до школи, де навчаються діти з інвалідністю. Вони гостро реагують на вибухи та й на війну загалом, тому для покращення їхнього психоемоційного стану проводимо тренінги з елементами арттерапії. Такі заняття сприяють соціалізації та вияву творчої індивідуальності, знижують тривожність і підвищують продуктивність у навчанні», – розповідає соціальна працівниця Наталія Христенко.

Фахівці та фахівчині ніколи не ігнорують запитів, навіть якщо йдеться про інші види підтримки. До прикладу, в одній жінки будинок зазнав руйнувань після обстрілів, тож соціальні працівниці скерували її до відповідного фонду, щоб отримати матеріали для екстреного ремонту. А інші – підказали, як отримати грошову допомогу.

Для надання якісних послуг та профілактики професійного вигорання команда Центру щотижня інвестує час у саморозвиток. Окрім загальних супервізій, працівники та працівниці відвідують індивідуальні сесії та долучаються до командотворчих заходів. Протягом двох місяців спеціалісти й спеціалістки значно розширили свій інструментарій:

- ознайомилися із травмоінформованим підходом у роботі з постраждалими від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК);
- пройшли навчання щодо превенції суїциду серед ветеранів;
- опанували інноваційний «Протокол флеш» від Томаса Циммермана для роботи зі складними травматичними переживаннями;
- освоїли стандарти документування та захисту доказів воєнних злочинів Російської Федерації проти українських дітей;
- дізналися про ризики, пов'язані з мінними та вибухонебезпечними залишками війни;
- вивчають основи психіатрії.

Також пройшли курси та тренінги з тактичної медицини, оперативної медицини сну, гендерної рівності, інституційної спроможності та логотерапії. А ще команда регулярно налагоджує нові та розвиває сталі партнерства з іншими сервісами й установами.

Про злагоджене та ефективне функціонування простору дбає керівниця Центру Юлія Бакіна. Також вона провела інформаційну сесію для спільноти «Ветеран ПРО Сумщина» та взяла участь у засіданні обласної робочої групи з питань координації гуманітарної відповіді на гендерно зумовлене насильство, зміцнюючи партнерську мережу регіону.

Юлія Бакіна, координаторка Центру допомоги врятованим у Сумах:

«Завдяки професійній роботі команди ці два місяці минули стабільно й результативно – кожен і кожна, хто звернувся по допомогу, вчасно отримали якісну підтримку від фахівців і фахівчинь. Найбільша цінність для нас – це створення безпечного середовища, де люди у кризовому стані знаходять сили рухатися далі. Швидка реакція на запити та чіткий розподіл завдань всередині команди дають можливість допомагати більшій кількості клієнтів і надавати їм необхідні ресурси “тут і зараз”».

У квітні та травні команда Центру допомоги врятованим у Полтаві зосередилася на комплексній підтримці людей, які постраждали від війни. Фахівці й фахівчині надали понад 850 консультацій, поєднуючи соціальну, психологічну та юридичну допомогу.

Важливою групою клієнтів є внутрішньо переміщені особи, які оселилися в Полтаві та громадах області. Соціальні працівниці-кейс-менеджерки допомагають їм із першими кроками – пошуком безпечного житла, оформленням статусу ВПО, доступом до гуманітарної підтримки та базових послуг. Але, як зазначає команда, за запитом «допоможіть із поселенням» часто стоять набагато глибші травми – досвід обстрілів, втрати рідних, свідчення воєнних злочинів.

«До нашого Центру часто звертаються з нагальними питаннями, зокрема щодо поселення та отримання гуманітарної допомоги. Проте за пошуком даху над головою часто ховаються набагато глибші травми. У процесі довірливої розмови нерідко з'ясовуються факти воєнних злочинів, зокрема сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК). Ця тема залишається вкрай стигматизованою, і ми це розуміємо. Моя роль як соціальної працівниці-кейс-менеджерки – створити безпечний простір, де людину почують без осуду», – розповідає Тетяна Ласкавенко.

Юридичний напрям у Полтаві відіграє особливу роль. Юристка Центру супроводжує людей у процесі подання заяв до Міжнародного реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України. Для багатьох клієнтів – особливо людей старшого віку чи тих, хто втратив дім і документи, – робота з цифровими сервісами та юридичною термінологією стає додатковим бар'єром. Саме тут фахівчиня допомагає подолати безсилля перед складними процедурами.

Серед історій, які особливо запам'яталися команді, – випадок чоловіка, що пережив полон, а після звільнення зіткнувся з низкою нових викликів. Уже в статусі ВПО він дізнався про онкологічне захворювання, переніс операцію та продовжує курс лікування. Разом із сім'єю чоловік потребує медичної, соціальної і психологічної підтримки. Фахівці Центру надали родині консультації щодо подання заяв до Міжнародного реєстру збитків за кількома категоріями, допомогли розібратися з документами та скерували до додаткових сервісів, зокрема, на сімейну реабілітаційну програму від ГО «Неємія». Цей випадок показує, наскільки важливим є клієнтоорієнтований і мультидисциплінарний підхід – коли команда не лише виявляє потреби, а й послідовно супроводжує людину на кожному етапі.

Паралельно у Центрі приділяють багато уваги роботі з дітьми та сім'ями. Дитяча психологиня Катерина Бабінчук опрацьовує запити, пов'язані з емоційною стабільністю, самооцінкою, сімейними стосунками та наслідками домашнього насильства й кібербулінгу. В основі її підходу – створення безпечного простору, де дитина може бути почутою та зрозумілою, а також залучення батьків до процесу змін у сімейній системі.

Психологині Центру поєднують індивідуальну роботу з груповими активностями. У квітні та травні продовжувалися сесії з елементами тілесно-орієнтованої терапії та медитації для ВПО з Донецької та Луганської областей і місцевих жителів. Такі зустрічі допомагають людям краще відчувати власне тіло, знизити рівень напруги й тривоги, відновити контакт із собою. Окремий напрям – підтримка дітей, які чекають повернення батька чи мами з фронту. Під час інформаційно-практичної сесії для фахівців із супроводу ветеранів і демобілізованих осіб команда Центру обговорювала, як говорити з дітьми про війну, як помічати їхні емоційні реакції та зберігати для них відчуття стабільності в умовах невизначеності.

Ще один важливий вектор – просвітництво та професійний обмін. Упродовж двох місяців фахівці й фахівчині Центру проводили тренінги для студентів і викладачів місцевих університетів, брали участь у панельних дискусіях, долучалися до заходів Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?». Соціальні працівниці-кейс-менеджерки презентували досвід Центру, говорили про запобігання професійному вигоранню, гендерно зумовлене насильство та роботу з постраждалими від СНПК. Команда також проходила спеціалізовані навчання з ведення випадків постраждалих від гендерно зумовленого насильства, підсилюючи свої навички оцінки потреб, розробки планів безпеки й міжвідомчої взаємодії.

Чимало зусиль спрямовано й на розвиток партнерств. У Полтаві Центр активно співпрацює з місцевими органами влади, освітніми закладами, соціальними службами та громадськими організаціями. Участь координаторки Центру Наталії Дерябіної в регіональних зустрічах, присвячених ветеранській політиці, реалізації плану дій «Жінки. Мир. Безпека» та розбудові мережі підтримки, допомагає зміцнювати міжсекторальну взаємодію. Партнерські заходи дають змогу краще координувати маршрути допомоги, щоб люди, які постраждали від війни, могли швидше отримати комплексну підтримку.

Наталія Дерябіна, координаторка Центру допомоги врятованим у Полтаві:

«Для нас подібні зустрічі – це не лише можливість презентувати роботу Центру, а й важливий майданчик для професійного обміну. Ми бачимо щирий інтерес колег до моделі комплексної підтримки, яку впроваджуємо в Полтаві, та прагнемо, щоб якомога більше людей у різних регіонах мали доступ до таких сервісів».

Попри високе навантаження та складність запитів, команда Центру в Полтаві послідовно зберігає орієнтацію на людяність, емпатію та довіру. Регулярний контакт із клієнтами, зворотний зв'язок, підтримувальні дзвінки

після консультацій і готовність «бути поруч, коли це найбільш потрібно» стають тим фундаментом, на якому люди, що пережили війну, можуть будувати нове відчуття безпеки та життєстійкості.

Упродовж двох місяців команда Центру допомоги врятованим у Харкові підтримала сотні людей, які постраждали від війни. Загалом за цей період фахівці та фахівчині надали понад 350 індивідуальних консультацій, а також охопили понад 100 учасників груповими заняттями у Харкові та громадах області.

Центр поєднує психологічну, соціальну та юридичну підтримку. У квітні та травні психологині провели сотні зустрічей, допомагаючи людям справлятися з тривогою, горем, наслідками полону, адаптацією до нових умов та пережитим насильством. Під час юридичних консультацій фахівчині ознайомлювали з механізмами захисту прав постраждалих, документуванням воєнних злочинів і доступними інструментами правової допомоги. Соціальні працівниці супроводжували клієнтів у питаннях поселення, гуманітарної підтримки, отримання фінансової допомоги, налагоджували маршрути перенаправлення до партнерських організацій.

«Центр допомоги врятованим – місце, де люди отримують не лише підтримку, а й шанс відновити своє життя. До нас звертаються внутрішньо переміщені особи, місцеві жителі, а також жінки, які постраждали від гендерно зумовленого насильства та сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом. Моя робота починається зі знайомства з людиною та її історією. За кожним зверненням – біль, страх, втрата або невизначеність. Важливо не просто вислухати, а почути, зрозуміти потреби і разом знайти шлях до їх вирішення. Кейс-менеджер – це міст між людиною та ресурсами», – розповідає кейс-менеджерка Тетяна Смоляк.

Окремий фокус – робота з дітьми та підлітками. У Харкові відбулась арттерапевтична група, де підлітки через творчість говорили про власні страхи, мрії та те, що дає їм сили. У Мерефі та інших громадах проведено інформаційні сесії «Обізнаний – значить захищений», «Твої права – твоя сила», «Яку допомогу можна отримати в Центрі». Так школярі дізналися про особисту безпеку, права дитини, протидію булінгу та можливості звернення по допомогу.

Команда послідовно працює і з ветеранами та родинами загиблих військовослужбовців. У селах Нова Водолага та Циркуни психологиня Олена Зима проводила тренінги з адаптації до мирного життя, стабілізації психоемоційного стану та розвитку навичок самопомоги. Учасники опановували техніки дихання, заземлення, саморегуляції, ділилися переживаннями й отримували підтримку від групи. Окремі заняття були присвячені членам родин зниклих безвісти військовослужбовців – проживанню невизначеної втрати, коли немає ані чіткої відповіді, що сталося з близькою людиною, ані можливості попроситися.

Протягом квітня команда активно працювала в громадах Харківщини, зокрема проводила:

- групи «Як встояти, коли земля іде з-під ніг» та «Ресурс жінки» для внутрішньо переміщених і місцевих жителів, які постраждали внаслідок війни;
- інформаційні сесії в Чугуєві, Балаклії та Безлюдові;
- захід із юридичної підтримки для цивільних осіб, які були позбавлені свободи через збройну агресію.

Серед історій, які особливо запам'яталися спеціалісткам, – випадок батька двох дітей. Сім'я дивом вижила після російського удару, але малеча втратила найдорожчу людину – маму. Родина звернулася до Центру в стані глибокого горя й розгубленості. Фахівчині надали психологічну підтримку, юридичні консультації та скерували батька до партнерської організації для отримання грошової допомоги й покриття базових потреб. Такий комплексний підхід допомагає не лише пережити гостру кризу, а й зробити перші кроки до відновлення життя.

Важливою частиною роботи залишається розвиток партнерств та професійної спроможності. Команда долучилася до зустрічей із представниками Офісу Омбудсмана, UNFPA, ОСНА, регіональної Коаліції 1325, брала участь у діалогах щодо впровадження Національного плану дій «Жінки, мир, безпека», локалізації планів реагування на конфліктно зумовлене сексуальне насильство, захисту прав вразливих груп. Фахівчині проходили навчання з тем СНПК, гендерно зумовленого насильства, перенаправлення постраждалих, інклюзивного гуманітарного програмування, основ психотравматології та стабілізації.

Олена Киричук, координаторка Центру допомоги врятованим у Харкові:

«Команда пишається тим, що навіть в умовах постійної небезпеки та високого емоційного навантаження продовжує залишатися опорою для людей. Особливо цінним стало посилення професійних знань спеціалісток, розвиток партнерств із міжнародними організаціями та участь у важливих діалогах щодо захисту прав людини, підтримки жінок і постраждалих від російської збройної агресії.

Серед основних викликів залишаються високий рівень психологічного виснаження, складні історії втрат, адаптація ветеранів і родин загиблих до нових реалій життя, а також потреба у постійній підтримці населення в умовах війни. Попри це, команда ЦДВ продовжує працювати згуртовано, професійно та з великою емпатією. Фахівчині зазначають, що відчують втому через складність кейсів, але водночас – мотивацію, силу та цінність своєї роботи завдяки довірі людей і реальним позитивним змінам у їхньому житті».

Центр допомоги врятованим у Сумах, Харкові та Полтаві створено за ініціативи Офісу Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції, сприяння Урядової Уповноваженої з питань гендерної політики, у партнерстві з UNFPA, Фондом ООН у галузі народонаселення, завдяки фінансовій підтримці урядів Австрії, Бельгії, Іспанії, Швеції у співпраці з місцевими органами влади та Благодійним фондом «Рокада».

02.06.2026

U-LEAD з Європою

<https://u-lead.org.ua/news/904>

Зберегти ідентичність. Як участь у навчально-стажувальній програмі TIPS4UA стала початком проєкту, якого Маріуполь давно потребував

Маріуполь сьогодні живе не лише у спогадах про зруйновані будівлі, а й у людях, які зберігають його культуру, традиції та відчуття приналежності до рідного міста. Як участь у програмі TIPS4UA допомогла громаді запустити масштабний проєкт зі збереження локальної ідентичності та нематеріальної спадщини – читайте далі.

Коли місто тимчасово окуповане, повернутися до нього не можна. Але це не означає, що воно зникає – зникає лише можливість бути там фізично. Місто існує в людях – у пам'яті, у культурі, у відчутті, що ти звідти.

Про те, що Маріуполь тимчасово окупований – знають усі. Всі знають про драмтеатр, напис діти, і навіть про багато центрів «ЯМаріуполь», які підтримують своїх по всій країні. Але є частина цієї історії, про яку говорять значно менше. І саме вона стала основою для проєкту, який народився завдяки участі у TIPS4UA.

«Всі думають про церкву, яка зруйнована, або якусь пам'ятку культури. А мало хто замислюється про величезний шмат нематеріальної культури. На кожній території є свої унікальні страви, рецепти, які передаються століттями з покоління в покоління. І коли розриваються ці зв'язки – на свята родина вже не збирається разом, старші вже не передають молодшим – багато чого може зникнути назавжди», – каже Денис Кочубей, заступник міського голови Маріуполя.

Саме ця – невидима, але найбільш вразлива – частина стала основою для проєкту, який нині реалізує благодійний фонд «ЯМаріуполь» за підтримки «U-LEAD з Європою».

Коли ідея приходить не з документів, а з досвіду

Усе почалося з участі у TIPS4UA – програмі навчання та стажування, що реалізується Європейським комітетом регіонів (CoR) у співпраці з «U-LEAD з Європою» та партнерами-виконавцями в ЄС. TIPS4UA допомагає підвищити спроможність українських громад у сфері управління, підготовки та реалізації муніципальних проєктів. Програма поєднує навчання з проєктного менеджменту та стажування у європейських муніципалітетах.

Вибір партнера для стажування здавався логічним на перший погляд – Мальта і Маріуполь обидва портові, обидва на морі. Але коли громада заходила в TIPS4UA, Маріуполь уже кілька років перебував під тимчасовою окупацією.

Денис Кочубей зізнається: перша реакція була стримана. Мальта в його уявленні асоціювалася з туризмом – і не дуже вписувалася в контекст того, з чим зіштовхнувся Маріуполь. Але в процесі підготовки до стажування виявилось, що справжнє спільне між містами – зовсім не географія.

«Я згадав про велику міграційну кризу, яка була в Європі через війну в Лівії. Маршрут мігрантів проходив через Мальту – країну, де населення, грубо кажучи, півмільйона людей, а за пару років вона прийняла майже мільйон мігрантів. І я зрозумів: з точки зору експертизи в адаптації людей – їхній досвід має бути цінним. І справді виявилось так», – розповідає він.

Під час самого стажування на Мальті маріупольців вразило інше: рівень горизонтальної кооперації між громадами. Маленькі муніципалітети об'єднуються для спільних проєктів, разом шукають фінансування в європейських фондах, подекуди будують спільну інфраструктуру – бо острів такий невеликий, що адміністративні межі між громадами часом важко навіть провести.

«Фраза, яка мене зачепила: голова місцевої асоціації Маріо Фава сказав, що вони тут – не просто маленькі, вони крихітні. Not small – tiny. І від цієї фрази я багато чого зрозумів», – каже Кочубей.

Для нього це стало мисленнєвою рамкою: не фіксуватися на обмеженнях, а шукати, яку додаткову цінність можна створити через партнерство. Саме ця рамка і стала основою для проєктної ідеї, яка згодом переросла в грантову угоду з «U-LEAD з Європою».

Запит, який вже давно назрів

Паралельно зі стажуванням команда переосмислила, яким власне має бути проєкт. Початкова ідея змінилася.

Маріупольська громада вже кілька років системно моніторить запити своїх мешканців – через діалогові зустрічі в центрах «ЯМаріуполь», які працюють у 22 містах України, та через соціологічні дослідження. І в цих дослідженнях з'явився стійкий сигнал: люди хочуть зберегти ідентичність.

«Батьки кажуть: моїй дитині було два роки в 2022-му. Скоро буде шість. І я б хотіла, щоб вона знала про своє місто. Люди розуміють, що треба жити далі, інтегруватися. І вони інтегруються. Але хочуть при цьому залишатися маріупольцями. Ці речі спокійно існують поруч», – передає Кочубей.

Культурний вимір у цьому – не додатковий, а центральний. Маріуполь із його приазовськими греками, грецько-козацьким культурним синтезом, багатонаціональною міською тканиною – це матеріал, який зникає разом із людьми, якщо його не зафіксувати зараз. Фонди знищені, архіви розпорошені, міжпоколінні зв'язки обірвані.

Саме тому ідея проєкту набула іншого масштабу: не просто захід чи платформа, а системний простір для збереження й передачі пам'яті – через виставки, діалогові майданчики, цифрові архіви і спільну роботу з митцями, дослідниками та самими маріупольцями.

Від ідеї – до угоди

TIPS4UA дав не лише досвід – він дав напрямок. Проєктна заявка, яка народилася під час програми, пройшла оцінку і отримала підтримку. Для «ЯМаріуполь» це не старт із нуля – робота зі збереження пам'яті велася вже давно. Але саме партнерство з «U-LEAD з Європою» дало їй масштаб і ресурс, щоб рухатися далі.

«Ми вже відтворюємо об'єкти нематеріальної спадщини. Знайшли майстрів, які відновили за малюнками XIX століття колекцію писанок Іконича – унікальний орнамент, який народився від злиття грецької культури і української традиції і якого більше немає ніде в Україні», – розповідає Кочубей.

Проєкт уже стартував: перший транш отримано, команда розпочала підготовчу роботу. У рамках угоди буде створено Простір локальної ідентичності – Space of Local Identity, – а також розроблено комплексну концепцію збереження історичної пам'яті, яка стане навігатором для культурних подій, цифрового архівування і діалогу громад. Окремий напрямок – програма Digital Steps для внутрішньо переміщених осіб старшого віку: навчання цифровій грамотності, онлайн-безпеці та методам збереження особистих спогадів і архівних фотографій. Заплановано також мандрівну арт-виставку та віртуальний тур Маріуполем.

Першою зупинкою виставки стане Гданськ – місто, яке давно є побратимом Маріуполя. Там партнери домовилися про стратегічну сесію за участі Музею Другої світової війни та Центру «Солідарність». До проєкту приєднався і Маріупольський державний університет, релокований до Києва.

Для «U-LEAD з Європою» супровід такої громади – це не виняток із правил, а частина місії.

«Децентралізація і спроможність громад – це не лише про управління землею, це передусім про людей, інституції і зв'язки між ними. Маріуполь сьогодні існує розосереджено, але ця громада жива – збережена в людях, у взаємодії, у прагненні повернення. Саме тому супровід таких громад є частиною нашої діяльності: ми допомагаємо їм не втратити суб'єктність і підготуватися до моменту відновлення», – каже Вікторія Троценко, керівниця Донецького регіонального офісу «U-LEAD з Європою».

Проєкт, що житиме довше

Попри те, що грантова угода розрахована на шість місяців активної реалізації, те, що в ній закладено – архіви, стратегія, партнерства, залучені спільноти – розраховане на набагато довше.

«Ми хотіли показати іншим громадам: зруйноване місто – це не кінець. Влада – це перш за все люди. Якщо є ком'юніті, готове до спільної дії, – громаду можна перезібрати навіть у вигнанні. І дбати про неї не лише матеріально – бо люди якраз і залишилися носіями ідентичності і культури», – каже Денис Кочубей.

Саме такі проєкти – ті, що не закінчуються разом із грантом, – є для «U-LEAD з Європою» пріоритетом.

«Для нас важливо, щоб підтримані ініціативи запускали сталі зміни, а не були одноразовими активностями. У випадку з Маріуполем це формування цілісної екосистеми збереження ідентичності, яка вже сьогодні об'єднує різних партнерів і матиме продовження незалежно від фінансування», – додає Вікторія Троценко.